

ΚΑΤΕΠΕΙΓΟΝ – ΕΚΛΟΓΙΚΟ

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ
ΓΕΝ. Δ/ΝΣΗ ΑΝΑΠΤ. ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΕΚΛΟΓΩΝ
ΤΜΗΜΑ ΕΚΛΟΓΩΝ**

**Αθήνα 3 Μαΐου 2014
Αριθ. Πρωτ.: 17799**

ΠΡΟΣ

Όπως Πίνακας Αποδεκτών

**Ταχ. Διεύθυνση: Ευαγγελιστρίας 2
Ταχ. Κώδικας : 101 83
Πληροφορίες : Θ. Φλώρος
Τηλέφωνο : 213 136 1131
Fax : 213 136 1140
e-mail: th.floros@ypes.gr**

Αριθ. Εγκυκλίου: 23

ΘΕΜΑ: Πληροφορίες και οδηγίες για την προετοιμασία και διενέργεια των δημοτικών και περιφερειακών εκλογών της 18ης Μαΐου 2014.

ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΑ

Οι δημοτικές και περιφερειακές εκλογές θα διενεργηθούν την **Κυριακή 18 Μαΐου 2014** σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 9 παρ. 2 και 114 παρ. 2 του ν. 3852/2010 «Νέα Αρχιτεκτονική της Αυτοδιοίκησης και της Αποκεντρωμένης Διοίκησης – Πρόγραμμα Καλλικράτης» (Α' 87), όπως τροποποιήθηκαν με τις διατάξεις του άρθρου 10 παράγραφος 1 του ν. 4239/2014 (Α' 43) σε συνδυασμό με τις διατάξεις του ν. 3463/2006 (Α' 114) και του π.δ. 26/2012 «Κωδικοποίηση σ' ενιαίο κείμενο των διατάξεων της νομοθεσίας για την εκλογή βουλευτών» (Α' 57).

Σε περίπτωση που κανένας συνδυασμός δεν συγκεντρώσει την απόλυτη πλειοψηφία του συνολικού αριθμού των έγκυρων ψηφοδελτίων, η ψηφοφορία θα επαναληφθεί την επόμενη Κυριακή 25 Μαΐου 2014, σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 31 παρ.1, 33 παρ.1, 137 παρ.1 και 139 παρ.1 του ν. 3852/2010.

Απαραίτητη προϋπόθεση για την επιτυχή διεξαγωγή των εκλογικών διαδικασιών, αποτελεί η άρτια και έγκαιρη ενημέρωση όλων των εμπλεκόμενων φορέων και φυσικών προσώπων, η οποία υποστηρίζεται ολοκληρωμένα από την παρούσα εγκύκλιο, που συνιστά ένα λειτουργικό και εύχρηστο εγχειρίδιο για όλους όσους θα συμμετάσχουν στην εκλογική διαδικασία.

Τέλος, για περαιτέρω πληροφορίες και διευκρινίσεις σχετικά με την προετοιμασία και διεξαγωγή των προσεχών αυτοδιοικητικών εκλογών, η Υπηρεσία μας παραμένει στη διάθεση κάθε ενδιαφερόμενου.

Το περιεχόμενο της εγκυκλίου χωρίζεται σε τρία μέρη:

Στο πρώτο μέρος, παρέχονται πληροφορίες για τις ημερομηνίες διεξαγωγής των εκλογών και έναρξης της προεκλογικής περιόδου, καθώς και για θέματα σχετικά με τους εκλογικούς καταλόγους.

Στο δεύτερο μέρος, περιγράφονται οι ενέργειες και οι αρμοδιότητες των κρατικών υπηρεσιών και των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης, καθώς και τα ζητήματα που πρέπει να αντιμετωπιστούν, αμέσως μετά την έναρξη της προεκλογικής περιόδου μέχρι την προηγούμενη ημέρα της ψηφοφορίας.

Το τρίτο μέρος, αναφέρεται στην ημέρα διεξαγωγής των εκλογών, ενώ αναλύεται και ο τρόπος ψηφοφορίας, εξαγωγής και ανακοίνωσης των αποτελεσμάτων των εκλογών.

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟ

ΒΑΣΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΓΙΑ ΤΗ ΔΙΕΝΕΡΓΕΙΑ ΤΩΝ ΕΚΛΟΓΩΝ

1. Χρόνος διενέργειας των εκλογών

Σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 9 παρ. 2 και 114 παρ. 2 του ν. 3852/2010, όπως τροποποιήθηκαν με τις διατάξεις του άρθρου 10 παράγραφος 1 του ν. 4239/2014 (Α' 43) οι εκλογές για την ανάδειξη των νέων δημοτικών και περιφερειακών αρχών, **θα διεξαχθούν**

ταυτόχρονα την Κυριακή 18 Μαΐου 2014. Σε περίπτωση επανάληψης της ψηφοφορίας, αυτή θα διεξαχθεί **την επόμενη Κυριακή 25 Μαΐου 2014** (άρθρα 31 παρ.1, 33 παρ.1, 137 παρ.1 και 139 παρ.1 του ανωτέρω νόμου) **ημέρα διενέργειας της ψηφοφορίας για την εκλογή των μελών του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου στα ίδια εκλογικά τμήματα, με τις ίδιες εφορευτικές επιτροπές και τους ίδιους δικαστικούς αντιπροσώπους και εφόρους αυτών.**

Η ψηφοφορία διαρκεί από ώρα 07.00 έως ώρα 19.00 της ίδιας ημέρας, σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 29 παρ.1 και 132 του ν. 3852/2010 και του άρθρου 50 παρ.1 του π.δ. 26/2012.

2. Έναρξη προεκλογικής περιόδου

Η προεκλογική περίοδος για τις δημοτικές και περιφερειακές εκλογές, σύμφωνα με τις διατάξεις των εδαφίων 1 και 3 της παραγράφου 1 του άρθρου 10 του ν. 4239/2014 «Δίκαιη ικανοποίηση λόγω υπέρβασης της εύλογης διάρκειας της δίκης, στα πολιτικά και ποινικά δικαστήρια και στο Ελεγκτικό Συνέδριο και άλλες διατάξεις» (Α' 43), αρχίζει με τη δημοσίευση του προεδρικού διατάγματος, για τον ορισμό της ημέρας ψηφοφορίας των εκλογών για την ανάδειξη των μελών του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, κατά τα οριζόμενα στην παρ. 3 του άρθρου 1 του ν. 4255/2014 «Εκλογή μελών του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και άλλες διατάξεις» (Α' 89), ήτοι από 22 Απριλίου 2014, ημερομηνία δημοσίευσης του π.δ. 58/2014.

Ωστόσο, **μόνο** για την εφαρμογή των διατάξεων του ν. 3870/2010 που αφορούν στη δημοσιότητα και στη διαχείριση των οικονομικών των συνδυασμών και των υποψηφίων, η παράγραφος 6 του άρθρου 1 του νόμου αυτού όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 17 του ν. 4242/2014 «Ενιαίος Φορέας Εξωστρέφειας και άλλες διατάξεις» (Α' 50), προβλέπει ότι η έναρξη της προεκλογικής περιόδου για τις προσεχείς αυτοδιοικητικές εκλογές του Μαΐου 2014 αρχίζει από τη δημοσίευση του ανωτέρω νόμου, δηλαδή από την 28η Φεβρουαρίου 2014.

Επίσης με τις ρυθμίσεις του ίδιου άρθρου 6 του ν. 3870/2010, όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 128 του ν. 4249/2014 (Α' 73), **η προεκλογική περίοδος** για την προβολή και τις εμφανίσεις των επικεφαλής των συνδυασμών, των υποψηφίων αντιπεριφερειάρχων και περιφερειακών και δημοτικών συμβούλων στα ΜΜΕ και στο διαδίκτυο, **προσδιορίζεται στις τριάντα (30) ημέρες** πριν από τη διεξαγωγή του πρώτου γύρου των αυτοδιοικητικών εκλογών.

3. Εκλογείς - εκλόγιμοι

3.1 Δικαίωμα εκλέγειν στις περιφερειακές εκλογές

Εκλογικό δικαίωμα έχουν οι δημότες, οι οποίοι έχουν συμπληρώσει **το 18^ο έτος της ηλικίας τους** (οι γεννηθέντες μέχρι και το έτος 1996), είναι εγγεγραμμένοι στους εκλογικούς καταλόγους των δήμων της οικείας περιφέρειας και δεν έχουν στερηθεί το δικαίωμα του εκλέγειν.

Η άσκηση του εκλογικού δικαιώματος είναι υποχρεωτική (άρθρο 116 του ν.3852/2010 και άρθρο 6 του π.δ.26/20102).

Διευκρινίζεται ότι, στις περιφερειακές εκλογές, **δεν ασκούν το δικαίωμα του εκλέγειν οι πολίτες των λοιπών κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης** που κατοικούν στην Ελλάδα.

3.2 Δικαίωμα εκλέγειν στις δημοτικές εκλογές

Το δικαίωμα του εκλέγειν έχουν όλοι οι δημότες του δήμου που έχουν συμπληρώσει **το 18^ο έτος της ηλικίας τους** (οι γεννηθέντες μέχρι και το έτος 1996), είναι εγγεγραμμένοι στον εκλογικό κατάλογο του δήμου και δεν έχουν στερηθεί το δικαίωμα του εκλέγειν.

Η άσκηση του εκλογικού δικαιώματος είναι υποχρεωτική (άρθρο 11 παρ.2 του ν.3852/2010).

Εκλογικό δικαίωμα **έχουν και οι πολίτες των λοιπών κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης**, οι οποίοι είναι εγγεγραμμένοι στους ειδικούς εκλογικούς καταλόγους του οικείου δήμου (άρθρο 3 παρ.1 και 2 του π.δ.133/1997 όπως τροποποιήθηκε και ισχύει).

3.3 Δικαίωμα του εκλέγεσθαι στις περιφερειακές εκλογές

Εκλόγιμοι στα αξιώματα του **περιφερειάρχη και αντιπεριφερειάρχη περιφερειακής ενότητας**, είναι οι δημότες των δήμων της οικείας περιφέρειας, οι οποίοι έχουν το δικαίωμα του εκλέγειν και έχουν συμπληρώσει **το 21^ο έτος της ηλικίας τους** κατά την ημέρα διενέργειας των εκλογών (άρθρο 116 παρ.2 του ν.3852/2010).

Εκλόγιμοι στο αξίωμα του **περιφερειακού συμβούλου**, είναι οι δημότες των δήμων της οικείας περιφέρειας, οι οποίοι έχουν το δικαίωμα τού εκλέγειν και έχουν συμπληρώσει **το 18^ο έτος της ηλικίας τους** κατά την ημέρα διενέργειας των εκλογών (άρθρο 116 παρ.2 του ν.3852/2010).

Οι **πολίτες των λοιπών κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης** που κατοικούν στην Ελλάδα **δεν είναι εκλόγιμοι** στις περιφερειακές εκλογές.

3.4 Δικαίωμα του εκλέγεσθαι στις δημοτικές εκλογές

Εκλόγιμοι στο αξίωμα του δημάρχου είναι οι δημότες του δήμου που έχουν το δικαίωμα του εκλέγειν και έχουν συμπληρώσει **κατά την ημέρα διενέργειας των εκλογών το 21^ο έτος της ηλικίας τους** (άρθρο 13 παρ.1 του ν.3852/2010).

Εκλόγιμοι στο αξίωμα του δημοτικού συμβούλου, του συμβούλου δημοτικής κοινότητας, του συμβούλου τοπικής κοινότητας και του εκπροσώπου τοπικής κοινότητας είναι οι δημότες του δήμου που έχουν το δικαίωμα του εκλέγειν και έχουν συμπληρώσει **κατά την ημέρα διενέργειας των εκλογών το 18^ο έτος της ηλικίας τους** (άρθρο 13 παρ.1 του ν.3852/2010).

Το δικαίωμα του εκλέγεσθαι για τα αξιώματα του δημοτικού συμβούλου, του συμβούλου δημοτικής κοινότητας και του συμβούλου τοπικής κοινότητας, **έχουν και οι πολίτες των λοιπών κρατών μελών της Ε.Ε.**, που είναι εγγεγραμμένοι στους ειδικούς εκλογικούς καταλόγους του οικείου δήμου και έχουν συμπληρώσει κατά την ημέρα διενέργειας των εκλογών το 18^ο έτος της ηλικίας τους (άρθρο 1 και άρθρο 3 παρ.10 του π.δ.133/1997 όπως αυτό αντικαταστάθηκε με το άρθρο μόνο παρ.8 του π.δ. 320/99).

Περισσότερες λεπτομέρειες και πληροφορίες αναφορικά με τις προϋποθέσεις για την άσκηση του δικαιώματος του εκλέγειν και εκλέγεσθαι στις δημοτικές και περιφερειακές εκλογές, περιλαμβάνονται στις αριθ.13/15640/17.4.2014 και 14/15641/17.4.2014 εγκυκλίου της Διεύθυνσης Οργάνωσης και Λειτουργίας ΟΤΑ του Υπουργείου Εσωτερικών.

4. Εκλογικοί κατάλογοι

Σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρων 12 και 116 παρ.1 του ν. 3852/2010, σε συνδυασμό με αυτές της παρ.1 του άρθρου 26 της νομοθεσίας για την εκλογή βουλευτών (π.δ. 26/2012), οι εκλογικοί κατάλογοι των βουλευτικών εκλογών, ισχύουν και για τις εκλογές των περιφερειακών και των δημοτικών αρχών.

Επισημαίνεται ότι, **μόνο για τις δημοτικές εκλογές** (και όχι για τις περιφερειακές) τηρούνται και ισχύουν οι ειδικοί εκλογικοί κατάλογοι των **πολιτών** των λοιπών κρατών μελών της **Ευρωπαϊκής Ένωσης** που κατοικούν στην Ελλάδα, σύμφωνα με τις διατάξεις του εδ. α' της παρ.4α του άρθρου 3 του π.δ.133/97, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει και της παρ. 9 του ίδιου άρθρου του αυτού π.δ.

Ως προς τις προσεχείς περιφερειακές και τις δημοτικές εκλογές της **18^{ης} Μαΐου 2014**, θα ισχύσουν οι εκλογικοί κατάλογοι όπως αυτοί **οριστικοποιήθηκαν** και περιλαμβάνουν όλες τις

μεταβολές που συντελέστηκαν μέχρι και την **14η Μαρτίου 2014**. Με την ίδια αναθεώρηση, οριστικοποιήθηκαν και οι ειδικοί εκλογικοί κατάλογοι των πολιτών της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ

ΠΡΟΠΑΡΑΣΚΕΥΑΣΤΙΚΕΣ ΕΝΕΡΓΕΙΕΣ ΤΩΝ ΕΚΛΟΓΩΝ

1. Γενικά

Στο μέρος αυτό περιγράφονται οι προγραμματισμένες ενέργειες που οφείλουν να επιτελέσουν οι κρατικές υπηρεσίες, οι οργανισμοί τοπικής αυτοδιοίκησης και οι συνδυασμοί μέχρι την προηγούμενη της ψηφοφορίας ημέρα.

Στο στάδιο των προετοιμασιών περιλαμβάνονται:

- η συγκρότηση των εφορευτικών επιτροπών και η κλήρωση των μελών τους
- ο διορισμός των δικαστικών αντιπροσώπων και τα καθήκοντα των εφόρων
- ο καθορισμός των εκλογικών τμημάτων και καταστημάτων ψηφοφορίας και ο εφοδιασμός τους με ψηφοδέλτια, εκλογικούς φακέλους, σάκους, κάλπες και ειδικά διαχωρίσματα ψηφοφορίας (παραβάν)
- η εκτύπωση των εκλογικών καταλόγων, βιβλίων και εντύπων που θα χρησιμοποιήσουν οι εφορευτικές επιτροπές και άλλα όργανα και η προώθησή τους στα εκλογικά τμήματα.
- η έκδοση του προγράμματος ψηφοφορίας και
- η παραλαβή του καταστήματος ψηφοφορίας και του εκλογικού υλικού από τους αντιπροσώπους της δικαστικής αρχής.

Σημειώνεται ότι, οι εκλογές των δημοτικών αρχών, των συμβουλίων των δημοτικών ή τοπικών κοινοτήτων και των εκπροσώπων των τοπικών κοινοτήτων, θα διεξαχθούν με τις ίδιες εφορευτικές επιτροπές, στα ίδια εκλογικά τμήματα και καταστήματα ψηφοφορίας, με κοινό ψηφοδέλτιο και κοινό φάκελο, μία κάλπη και ενιαίο πρόγραμμα ψηφοφορίας.

Στο σημείο αυτό, κρίνεται απαραίτητο να διευκρινιστεί ότι οι **περιφερειακές εκλογές θα διεξαχθούν:**

- ταυτόχρονα με τις δημοτικές εκλογές
- στα ίδια εκλογικά τμήματα και καταστήματα ψηφοφορίας
- με τους ίδιους βασικούς εκλογικούς καταλόγους

- με τις ίδιες εφορευτικές επιτροπές
- με τους ίδιους αντιπροσώπους της δικαστικής αρχής
- με τους ίδιους εφόρους αντιπροσώπων της δικαστικής αρχής

Ωστόσο, οι **περιφερειακές εκλογές διαφοροποιούνται** από τις δημοτικές εκλογές ως προς:

- τα ψηφοδέλτια
- τους εκλογικούς φακέλους
- τους εκλογικούς σάκους
- τις κάλπες (ξεχωριστές)
- τα ειδικά διαχωρίσματα ψηφοφορίας (ξεχωριστά)
- τα πρωτόκολλα ψηφοφορίας
- τα βιβλία πρακτικών
- τους πίνακες (για τους συνδυασμούς)
- τους πίνακες (για τους σταυρούς των υποψηφίων)

Επισημαίνεται και πάλι ότι την Κυριακή 25 Μαΐου 2014 (β΄ γύρος αυτοδιοικητικών εκλογών και ευρωεκλογών) οι εκλογές θα διεξαχθούν στα ίδια εκλογικά τμήματα, με τις ίδιες εφορευτικές επιτροπές και τους ίδιους δικαστικούς αντιπροσώπους και εφόρους αυτών.

2. Εφορευτικές επιτροπές

Η ψηφοφορία διεξάγεται σε κάθε εκλογικό τμήμα ενώπιον πενταμελούς εφορευτικής επιτροπής, που αποτελείται από τον αντιπρόσωπο της δικαστικής αρχής, ως πρόεδρο, και τέσσερα μέλη. Τα μέλη των εφορευτικών επιτροπών μαζί με ισάριθμα αναπληρωματικά, κληρώνονται από τα οικεία πρωτοδικεία, μεταξύ των εγγεγραμμένων στους εκλογικούς καταλόγους του δήμου στον οποίο υπάγεται το εκλογικό τμήμα (παρ.10 του άρθρ. 17 και παρ.1 του άρθρ.134 του ν. 3852/2010 σε συνδυασμό με το άρθρο 58 του π.δ.26/2012).

Τα μέλη των εφορευτικών επιτροπών διορίζονται ή κληρώνονται μεταξύ των εκλογέων που είναι εγγεγραμμένοι στους εκλογικούς καταλόγους του οικείου εκλογικού διαμερίσματος.

Σε όλες τις περιπτώσεις τα παραπάνω μέλη πρέπει να κατοικούν στο δήμο ή το εκλογικό διαμέρισμα που υπάγεται το εκλογικό τμήμα για το οποίο κληρώθηκαν. Σε περίπτωση διορισμού τους από το αρμόδιο πρωτοδικείο, τα μέλη των εφορευτικών επιτροπών πρέπει να έχουν

τουλάχιστον απολυτήριο δημοτικού σχολείου και να μην έχουν υπερβεί το εξηκοστό πέμπτο (65ο) έτος της ηλικίας τους.

Η κλήρωση ή ο διορισμός των μελών πρέπει να γίνει δεκαπέντε (15) ημέρες από την προκήρυξη των εκλογών, δηλαδή **μέχρι την 7η Μαΐου 2014** (παρ.10 του άρθρ. 17 και παρ.1 του αρθρ.134 του ν. 3852/2010 σε συνδυασμό με την παρ.3 του άρθρ. 58 του π.δ.26/2012). Τα μέλη των εφορευτικών επιτροπών **ειδοποιούνται** για το διορισμό τους με φροντίδα των αντίστοιχων Εισαγγελέων Πρωτοδικών και με απόδειξη πέντε (5) τουλάχιστον ημέρες πριν από την ημέρα της ψηφοφορίας, δηλαδή το αργότερο **μέχρι την 12η Μαΐου 2014** (παρ. 6 του άρθρ. 58 του π.δ.26/2012) και είναι υποχρεωμένα να εκτελούν τα καθήκοντά τους ανεξαρτήτως αν ειδοποιήθηκαν εγκαίρως (άρθρο 58 παρ.7 του π.δ. 26/2012). Επισημαίνεται ότι **η ανωτέρω προθεσμία δεν θα πρέπει να εξαντληθεί**.

Δημόσιοι υπάλληλοι και δημοτικοί υπάλληλοι ή έμμισθοι υπάλληλοι δημοτικών ή νομικών προσώπων και ιδρυμάτων και όσοι με αυτές τις ιδιότητες υπηρέτησαν την τελευταία τριετία προ της εκλογής, δεν μπορούν να κληρωθούν ή διορισθούν μέλη εφορευτικών επιτροπών και αν τυχόν κληρωθούν ή διοριστούν, δεν μπορούν να λάβουν μέρος στη συγκρότηση των επιτροπών. Το κώλυμα ισχύει και για τους αποστρατευθέντες αξιωματικούς, τα όργανα των σωμάτων ασφαλείας, καθώς και γι' αυτούς που διετέλεσαν δήμαρχοι κατά την τελευταία τριετία (άρθρο 59 παρ.1 του π.δ. 26/2012). Για το σκοπό αυτό, θα πρέπει να καταβληθεί κάθε δυνατή προσπάθεια ώστε να αποφευχθεί η κλήρωση ή ο διορισμός ως μελών, προσώπων που κωλύονται να εκτελέσουν τα καθήκοντά τους (π.χ. έχουν υπερβεί το 65ο έτος της ηλικίας τους ή δεν κατοικούν στον οικείο δήμο κλπ).

Η εφορευτική επιτροπή, σύμφωνα με το άρθρο 63 του π.δ. 26/2012, αναθέτει καθήκοντα γραμματέα για τη σύνταξη των πρακτικών της σε υπάλληλο δημόσιο ή δημοτικό ή νομικού προσώπου δημοσίου δικαίου, που είναι υποχρεωμένος να τα εκτελέσει. Αν τούτο δεν είναι εφικτό, αναθέτει τα καθήκοντα γραμματέα σε έναν εκλογέα ή σε ένα από τα τακτικά ή αναπληρωματικά μέλη της. Η απουσία γραμματέα για οποιονδήποτε λόγο, δεν παρακωλύει το έργο της εφορευτικής επιτροπής και στην περίπτωση αυτή, καθήκοντα γραμματέα εκτελεί ο αντιπρόσωπος της δικαστικής αρχής ή ο προεδρεύων της επιτροπής.

Σε εκλογικά τμήματα των Νομών Έβρου, Ξάνθης, Ροδόπης και Δωδεκανήσου είναι δυνατόν να διορίζονται με απόφαση του οικείου αντιπεριφερειάρχη **διερμηνείς της τουρκικής γλώσσας** από τους δημόσιους ή δημοτικούς υπαλλήλους, που υπηρετούν στην έδρα κάθε εκλογικού τμήματος ή πλησιέστερα σ' αυτή (άρθρο 64 του π.δ. 26/2014).

3. Αντιπρόσωποι της δικαστικής αρχής και έφοροι

Σύμφωνα με το άρθρο 17 παρ. 1 του ν. 3852/2010, όπως αντικαταστάθηκε με την παράγραφο 2 «Διορισμός Αντιπροσώπων της Δικαστικής Αρχής και των Εφόρων τους» του άρθρ. 10 του ν. 4239/2014, για το διορισμό των εφόρων και των αντιπροσώπων της δικαστικής αρχής εφαρμόζονται αναλόγως οι διατάξεις του άρθρου 68 του π.δ. 26/2012 (Α' 57), όπως ισχύει.

Σύμφωνα με την ανωτέρω διάταξη, οι έφοροι και οι αντιπρόσωποι της δικαστικής αρχής διορίζονται με κλήρωση, σε δημόσια συνεδρίαση, από το Α' Τμήμα του Αρείου Πάγου.

Στο σημείο αυτό, επισημαίνεται η υποχρέωση των τακτικών και αναπληρωτών δικαστικών αντιπροσώπων, **να βρίσκονται στον τόπο διορισμού τους δύο ημέρες πριν από την ψηφοφορία, δηλαδή την 15η Μαΐου 2014**. Για την άφιξή τους, οφείλουν να ειδοποιηθούν με το ταχύτερο μέσο τον Έφορο, τον Εισαγγελέα της περιφέρειάς τους και τον οικείο Περιφερειάρχη (άρθρο 66 παρ. 3 και 68 παρ.13 του π.δ.26/2014). Δεδομένου όμως ότι σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 9 και 114 του ν. 3852/2010 όπως αυτές τροποποιήθηκαν με το άρθρο 10 παράγραφος 1 του ν. 4239/2014, οι αυτοδιοικητικές εκλογές και οι εκλογές του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου διενεργούνται με τους ίδιους εφόρους και τους ίδιους δικαστικούς αντιπροσώπους, θα πρέπει τα ανωτέρω πρόσωπα να βρίσκονται στον τόπο του διορισμού τους την 15η Μαΐου 2014 για τις αυτοδιοικητικές εκλογές της 18ης Μαΐου 2014 και την 22α Μαΐου 2014 για τις εκλογές της 25ης Μαΐου 2014 (άρθρο 68 παρ. 13 του π.δ. 26/2012).

4. Καθήκοντα εφορευτικών επιτροπών

Η εφορευτική επιτροπή διευθύνει την ψηφοφορία και στο πλαίσιο των καθηκόντων της:

- τηρεί βιβλίο πρακτικών, πρωτόκολλο ψηφοφορίας και βιβλία διαλογής ψήφων
- αποφασίζει κατά πλειοψηφία. Σε περίπτωση ισοψηφίας υπερισχύει η ψήφος του προέδρου.
- έχει δική της σφραγίδα. Σε περίπτωση έλλειψης, χρησιμοποιεί σφραγίδα άλλης αρχής, την οποία ορίζει με απόφασή της.

5. Εκλογικά τμήματα και καταστήματα ψηφοφορίας

Για τα θέματα που αφορούν στα εκλογικά τμήματα και καταστήματα ψηφοφορίας των δημοτικών και περιφερειακών εκλογών, εφαρμόζονται σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 29

παρ.1 και 134 παρ.1 του ν. 3852/2010, οι αντίστοιχες διατάξεις της νομοθεσίας για την εκλογή βουλευτών (άρθρα 51, 52 και 55 του π.δ.26/2012).

Τα εκλογικά τμήματα και καταστήματα ψηφοφορίας, ορίζονται με απόφαση των αντιπεριφερειάρχων, που εκδίδεται το αργότερο δέκα (10) ημέρες μετά την έναρξη της προεκλογικής περιόδου, **δηλαδή μέχρι την 2α Μαΐου 2014**. Οι αποφάσεις αυτές κοινοποιούνται αμέσως στους προέδρους πρωτοδικών για την έγκαιρη κλήρωση των μελών των εφορευτικών επιτροπών και το διορισμό των αντιπροσώπων της δικαστικής αρχής, ενώ ταυτόχρονα αποστέλλονται και στη Διεύθυνση Εκλογών του Υπουργείου Εσωτερικών.

Οι αποφάσεις των αντιπεριφερειάρχων **δύνανται να τροποποιηθούν** με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, τουλάχιστον δέκα (10) ημέρες πριν από την ψηφοφορία, δηλαδή μέχρι και την **7η Μαΐου 2014**. Μετά την οριστικοποίησή τους, οι αποφάσεις αυτές γνωστοποιούνται με **προκήρυξη των** αντιπεριφερειάρχων στους δήμους της περιφερειακής ενότητας τουλάχιστον πέντε (5) ημέρες πριν από την ψηφοφορία, δηλαδή το αργότερο μέχρι **την 12η Μαΐου 2014**.

6. Ψηφοδέλτια

Τα ψηφοδέλτια είναι έντυπα κατασκευάζονται από λευκό χαρτί και έχουν σχήμα ορθογώνιο. Εκτυπώνονται με φροντίδα και ευθύνη των συνδυασμών. Τα τυπογραφικά στοιχεία των ψηφοδελτίων πρέπει να είναι μαύρης απόχρωσης. Οι διαστάσεις τους καθώς και θέματα που αφορούν στη μορφή τους, καθορίζονται:

- με την αριθ. 13146/1.4.2014 απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών για τις περιφερειακές εκλογές και
- την αριθ. 10930/13.3.2014, όπως τροποποιήθηκε με την αριθ. 15322/16.4.2014 απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, για τις δημοτικές εκλογές.

Οι **συνδυασμοί για τις δημοτικές εκλογές**, οφείλουν να παραδώσουν με απόδειξη **στους δημάρχους**, τουλάχιστον οκτώ (8) ημέρες πριν από την ψηφοφορία, δηλ. το αργότερο μέχρι την **9η Μαΐου 2014**, επαρκή αριθμό ψηφοδελτίων για τις ανάγκες των εκλογικών τμημάτων (άρθρο 29 παρ.1 του ν. 3852/2010 και άρθρο 43 του Ν.3463/2006).

Οι **συνδυασμοί για τις περιφερειακές εκλογές** υποχρεούνται μέσω του οικείου αντιπεριφερειάρχη να παραδώσουν με απόδειξη στον οικείο δήμαρχο, επαρκή αριθμό ψηφοδελτίων, επίσης οκτώ (8) τουλάχιστον ημέρες πριν από την ψηφοφορία (άρθρο 128 παρ.1 του ν. 3852/2010).

Οι δήμαρχοι οφείλουν να εφοδιάσουν τις εφορευτικές επιτροπές των εκλογικών τμημάτων με ψηφοδέλτια κάθε συνδυασμού, που να υπερβαίνουν τον αριθμό των εγγεγραμμένων εκλογέων του εκλογικού τμήματος, κατά **20%**, τουλάχιστον.

Τέλος, προκειμένου να αντιμετωπιστεί το ενδεχόμενο της **μη έγκαιρης προώθησης ψηφοδελτίων στα εκλογικά τμήματα**, επιτρέπεται – χωρίς βεβαίως αυτό να αποτελεί τον κανόνα - ο εφοδιασμός των εφορευτικών επιτροπών με αυτά απευθείας από τους συνδυασμούς (απόφαση εκλογοδικείου 39/1958).

6.1 Λευκά ψηφοδέλτια

Σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 29 παρ.1 και 134 παρ.1 του ν. 3852/2010, οι διατάξεις του άρθρου 74 του π.δ.26/2012 που αφορούν στα λευκά ψηφοδέλτια, εφαρμόζονται αναλόγως και στις δημοτικές και περιφερειακές εκλογές.

Το Υπουργείο Εσωτερικών, αποστέλλει ανάλογο αριθμό λευκών ψηφοδελτίων στους αντιπεριφερειάρχες, οι οποίοι φροντίζουν για την παράδοσή τους στις εφορευτικές επιτροπές, μέσω των οικείων δημοτικών αρχών.

Σε περίπτωση έλλειψης έντυπων ψηφοδελτίων, επιτρέπεται να χρησιμοποιηθούν **λευκά ψηφοδέλτια** της ίδιας απόχρωσης με τα έντυπα ψηφοδέλτια, με τις προϋποθέσεις που ορίζονται στο άρθρο 74 του π.δ. 26/2012. Εφόσον όμως χρησιμοποιηθεί λευκό ψηφοδέλτιο, αυτό συμπληρώνεται από τον ίδιο τον εκλογέα ως προς την αναγραφή του ονόματος του συνδυασμού της επιλογής του.

Ερμηνευτικά διευκρινίζεται ότι, τα λευκά ψηφοδέλτια χρησιμοποιούνται από την εφορευτική επιτροπή μόνο όταν **κατά τη διάρκεια της ψηφοφορίας** διαπιστωθεί έλλειψη εντύπων ψηφοδελτίων **καθώς και όταν καθυστερήσει ο ανεφοδιασμός με έντυπα** και όχι κατά την περίπτωση που ένας ή περισσότεροι συνδυασμοί δεν αποστείλουν καθόλου τον αναγκαίο αριθμό εντύπων ψηφοδελτίων στην δημοτική αρχή.

7. Εκλογικοί φάκελοι

Οι φάκελοι, στους οποίους εσωκλείονται τα ψηφοδέλτια διατίθενται από το κράτος και κατασκευάζονται για όλη την επικράτεια με φροντίδα του Υπουργείου Εσωτερικών. Ειδικότερα οι φάκελοι που θα χρησιμοποιηθούν για τις **δημοτικές εκλογές**, κατασκευάζονται από αδιαφανές χαρτί **λευκής απόχρωσης** και φέρουν έντυπο γνώρισμα στην εμπρόσθια πλευρά τους (άρθρο 29 παρ.1 του ν. 3852/2010 και 75 του Π.Δ.26/2012). Οι λεπτομέρειες σχετικά με τις διαστάσεις

και άλλα γνωρίσματά τους, καθορίστηκαν με την αριθ. 3605/31.1.2014 απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών.

Οι φάκελοι που θα χρησιμοποιηθούν για τις **περιφερειακές εκλογές**, κατασκευάζονται από αδιαφανές χαρτί **γαλάζιας απόχρωσης** με έντυπο γνώρισμα στην εμπρόσθια πλευρά τους. Οι λεπτομέρειες σχετικά με τις διαστάσεις και άλλα γνωρίσματά τους, καθορίστηκαν με την αριθ. 3598/31.1.2014 απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών (άρθρο 131 παρ.1 του ν. 3852/2010).

Το Υπουργείο Εσωτερικών, φροντίζει να αποσταλούν έγκαιρα οι εκλογικοί φάκελοι στους αντιπεριφερειάρχες. Οι αντιπεριφερειάρχες οφείλουν να παραδώσουν τους φακέλους στις δημοτικές αρχές της περιφέρειάς τους, οι οποίες με τη σειρά τους εφοδιάζουν τις εφορευτικές επιτροπές όλων των εκλογικών τμημάτων (άρθρα 29 παρ.1, 131 παρ.2 και 134 παρ.5 του ν. 3852/2010 και άρθρο 75 του π.δ. 26/2012).

8. Εκλογικοί σάκοι

Οι εκλογικοί σάκοι, κατασκευάζονται ομοιόμορφα και διατίθενται με φροντίδα του Υπουργείου Εσωτερικών. Στους σάκους, τοποθετείται μετά το πέρας της ψηφοφορίας όλο το εκλογικό υλικό, προκειμένου να διαβιβαστεί στο αρμόδιο δικαστήριο.

Οι σάκοι που θα χρησιμοποιηθούν για τις **περιφερειακές εκλογές**, φέρουν έντυπο γνώρισμα θαλασσιάς απόχρωσης στη μία πλευρά τους, όπως παρακάτω:

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΕΣ ΕΚΛΟΓΕΣ

..... **ΜΑΪΟΥ 2014**

(Ημερομηνία)

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ.....

.....**ΕΚΛΟΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ**.....

(Αριθμός)

(Όνομασία)

Οι λεπτομέρειες σχετικά με τις διαστάσεις και λοιπά γνωρίσματά τους, καθορίστηκαν με την αριθ. 3604/31.1.2014 απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών (άρθρο 134 παρ.1 του ν. 3852/2010 και άρθρο 130 παρ.1 του π.δ. 26/2012).

Οι σάκοι που θα χρησιμοποιηθούν για τις **δημοτικές εκλογές**, φέρουν έντυπο γνώρισμα μαύρης απόχρωσης στη μία πλευρά τους, όπως παρακάτω:

ΔΗΜΟΤΙΚΕΣ ΕΚΛΟΓΕΣ
ΜΑΪΟΥ 2014
 (Ημερομηνία)
ΝΟΜΟΣ
ΔΗΜΟΣ
ΕΚΛΟΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ.....
 (Αριθμός) (Ονομασία)

Οι λεπτομέρειες σχετικά με τις διαστάσεις και λοιπά χαρακτηριστικά, καθορίστηκαν με την αριθ. 3597/31.1.2014 απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 29 παρ.1 του ν. 3852/2010 και αυτές του άρθρου 130 παρ.1 του π.δ. 26/2012.

Το Υπουργείο Εσωτερικών φροντίζει για την έγκαιρη αποστολή των εκλογικών σάκων στους αντιπεριφερειάρχες. Οι αντιπεριφερειάρχες με τη σειρά τους οφείλουν να παραδώσουν τους σάκους στις δημοτικές αρχές της περιφέρειάς τους, προκειμένου να εφοδιαστούν οι εφορευτικές επιτροπές όλων των εκλογικών τμημάτων.

9. Κάλπες

Οι κάλπες κατασκευάζονται και διατίθενται με φροντίδα του Υπουργείου Εσωτερικών, (άρθρα 29 παρ.1 και 134 παρ.3 του ν. 3852/2010, σε συνδυασμό με το άρθρο 57 παρ. 3 του π.δ. 26/2012).

Σημειώνεται ότι, σε κάθε εκλογικό τμήμα:

- για τις εκλογές της 18ης Μαΐου 2014 θα χρησιμοποιηθούν **δύο (2) κάλπες**, μία για το κάθε είδος αυτοδιοικητικών εκλογών. Η κάλπη για τις περιφερειακές εκλογές φέρει ειδικό έντυπο διακριτικό γνώρισμα (αφίσα) γαλάζιας απόχρωσης και η κάλπη για τις δημοτικές εκλογές φέρει αντίστοιχο γνώρισμα κίτρινης απόχρωσης.
- για το β' γύρο των αυτοδιοικητικών εκλογών και τις ευρωεκλογές της 25ης Μαΐου 2014 θα χρησιμοποιηθούν **οι δυο (2) προαναφερθείσες κάλπες των αυτοδιοικητικών εκλογών και θα προστεθεί τρίτη κάλπη** για την εκλογή των μελών του Ευρωπαϊκού

Κοινοβουλίου. Η τελευταία κάλπη θα φέρει ειδικό έντυπο διακριτικό γνώρισμα (αφίσα) μώβ απόχρωσης.

Οι σχετικές λεπτομέρειες που αφορούν τα ανωτέρω, καθορίστηκαν αντίστοιχα με την αριθ. 8141/7.3.2014 απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών.

10. Ειδικά διαχωρίσματα ψηφοφορίας (παραβάν)

Για τη διασφάλιση της μυστικότητας της ψηφοφορίας, το Υπουργείο Εσωτερικών, φρόντισε να εφοδιασθούν όλα τα καταστήματα ψηφοφορίας της χώρας, με ομοιόμορφα ειδικά διαχωρίσματα (παραβάν) που κατασκευάζονται από μεταλλικό λυόμενο σκελετό και καλύπτονται με μπλε χρώματος ύφασμα. Τα παραβάν τοποθετούνται στην αίθουσα ψηφοφορίας, προκειμένου να αποσύρονται οι εκλογείς στο χώρο τους για τη συμπλήρωση και τοποθέτηση, στον εκλογικό φάκελο, του ψηφοδελτίου της προτίμησή τους.

11. Βιβλία και έντυπα

Σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 29 παρ.1 και 134 παρ.1 του ν. 3852/2010, οι διατάξεις των άρθρων 84, 90, 91, 93 και 130 παρ.1 του π.δ. 26/2012, που αφορούν στην τήρηση βιβλίων, πρακτικών και πινάκων εφαρμόζονται και στις δημοτικές και περιφερειακές εκλογές.

Όπως προαναφέρθηκε, οι εφορευτικές επιτροπές υποχρεούνται να τηρούν:

- α) βιβλίο πρακτικών
- β) πρωτόκολλο ψηφοφορίας και
- γ) βιβλία διαλογής ψήφων (υπέρ συνδυασμών και υπέρ υποψηφίων).

Τα ανωτέρω βιβλία, καθώς και τα έντυπα που θα χρησιμοποιήσουν άλλες αρμόδιες υπηρεσίες και όργανα, σχεδιάστηκαν από το Υπουργείο Εσωτερικών, και εκτυπώθηκαν στο Εθνικό Τυπογραφείο.

12. Πρόγραμμα ψηφοφορίας

Τρεις τουλάχιστον ημέρες πριν από την ημέρα της ψηφοφορίας, δηλαδή το αργότερο **μέχρι την 14η Μαΐου 2014**, οι δημοτικές αρχές εκδίδουν και δημοσιεύουν με τοιχοκόλληση, σε όλες τις συνοικίες των πόλεων σε όλα τα χωριά και σε όλους τους οικισμούς της περιφέρειάς τους **και αναρτούν και στην ιστοσελίδα τους**, πρόγραμμα ψηφοφορίας για αμφότερες τις

δημοτικές και περιφερειακές εκλογές, το οποίο περιλαμβάνει τα στοιχεία που αναφέρονται στην προκήρυξη του αντιπεριφερειάρχη και αυτά που ειδικότερα προβλέπονται στις διατάξεις των άρθρων 23 και 125 του ν. 3852/2010 και του άρθρου 56 του π.δ.26/2012.

Ωστόσο, οι ανωτέρω ενέργειες αποτελούν αρμοδιότητα του αντιπεριφερειάρχη όταν πρόκειται για το πρόγραμμα της πρώτης εκλογής σε νέο δήμο της περιφέρειάς του (άρθρα 23 παρ.2 και 57 του ν. 3852/2010).

Σημειώνεται ότι, οι διατάξεις του άρθρου 23 του ν. 3852/2010, ισχύουν και για τις εκλογές ανάδειξης των συμβουλίων των δημοτικών ή τοπικών κοινοτήτων και των εκπροσώπων των τοπικών κοινοτήτων. Το πρόγραμμα της εκλογής πρέπει να είναι ενιαίο για όλες τις περιπτώσεις δημοτικών εκλογών.

13. Παραλαβή του εκλογικού υλικού από τους δικαστικούς αντιπροσώπους

Ο αντιπρόσωπος της δικαστικής αρχής, οφείλει το αργότερο την προηγούμενη ημέρα της ψηφοφορίας, δηλαδή την **17η Μαΐου 2014**, να παραλάβει το εκλογικό υλικό από τον δήμαρχο ή το εξουσιοδοτημένο από αυτόν άτομο, να ελέγξει την πληρότητά του και συγχρόνως να ενημερωθεί σχετικά. Για την περαιτέρω ασφαλή διαφύλαξη του υλικού, ευθύνεται ο ίδιος (άρθρα 29 παρ.1 και 134 παρ.1 του ν. 3852/2010 και άρθρο 78 παρ.1 του π.δ.26/2012).

ΜΕΡΟΣ ΤΡΙΤΟ

ΔΙΕΞΑΓΩΓΗ ΤΗΣ ΨΗΦΟΦΟΡΙΑΣ

1. Γενικά

Στο ν. 3852/2010 «Πρόγραμμα Καλλικράτης κλπ» δεν περιέχονται διατάξεις που να ρυθμίζουν τη διαδικασία διεξαγωγής της ψηφοφορίας στις περιφερειακές και δημοτικές εκλογές. Σύμφωνα όμως, με τις διατάξεις των άρθρων 29 παρ.1 και 134 παρ.1 του νόμου αυτού, οι σχετικές διατάξεις της νομοθεσίας για την εκλογή των βουλευτών (π.δ.26/2012) εφαρμόζονται και σε αυτές τις εκλογές.

2. Παραλαβή καταστήματος ψηφοφορίας και εκλογικών ειδών - Προετοιμασία αίθουσας ψηφοφορίας

Την ημέρα της ψηφοφορίας και μία ώρα πριν την έναρξή της, τα μέλη της εφορευτικής επιτροπής υποχρεούνται να βρίσκονται στον τόπο της ψηφοφορίας για να παραλάβουν από το

δήμαρχο ή το ορισθέν από αυτόν μέλος του δημοτικού συμβουλίου ή δημοτικό υπάλληλο, το κατάστημα ψηφοφορίας, τις κάλπες, τα έπιπλα και σκεύη, καθώς και τα υπόλοιπα εκλογικά είδη (άρθρο 78 παρ.2 του π.δ.26/2012).

Μετά την παραλαβή των ανωτέρω εκλογικών ειδών, η επιτροπή εκτελεί τις ακόλουθες ενέργειες:

- ορίζει γραμματέα για τη σύνταξη των πρακτικών (άρθρο 63 του π.δ.26/2012)
- προβαίνει, παρουσία των υποψηφίων ή των αντιπροσώπων των συνδυασμών, στην προετοιμασία της αίθουσας για τη διεξαγωγή της ψηφοφορίας
- μεριμνά για την τακτοποίηση των θέσεων των μελών της και των αντιπροσώπων των συνδυασμών
- τοποθετεί τις κάλπες μπροστά στο τραπέζι της και σε ύψος τέτοιο ώστε η άνω πλευρά της κάλπης που φέρει τη σχισμή, να είναι υπερυψωμένη από το επίπεδο του τραπεζιού
- φροντίζει για την διάταξη των ψηφοδελτίων στο τραπέζι ανά συνδυασμό
- εγκαθιστά τα ειδικά διαχωρίσματα ψηφοφορίας (παραβάν), εντός των οποίων πρέπει να βρίσκονται μολύβια διαρκείας μαύρης ή κυανής απόχρωσης, προς χρήση των εκλογέων.

Ακολούθως, η επιτροπή και οι υποψήφιοι ή οι αντιπρόσωποι των συνδυασμών, ανοίγουν και ελέγχουν την κάλπη, για να διαπιστωθεί αν είναι άδεια. Στη συνέχεια η κάλπη κλείνεται και σφραγίζεται. Οι υποψήφιοι ή οι αντιπρόσωποι των συνδυασμών, έχουν επίσης το δικαίωμα να βάλουν τις δικές τους σφραγίδες στην κάλπη.

Για το σύνολο των ενεργειών, συντάσσεται πρακτικό («Πρακτικό Νο 1») που υπογράφεται από την εφορευτική επιτροπή και τους υποψήφιους ή τους αντιπροσώπους των συνδυασμών (άρθρα 79 και 80 του π.δ. 26/2012).

Μετά την ολοκλήρωση της ανωτέρω διαδικασίας, ο πρόεδρος της εφορευτικής επιτροπής κηρύσσει την έναρξη της ψηφοφορίας και αρχίζει η προσέλευση των ψηφοφόρων.

3. Διορισμός αντιπροσώπων και πληρεξουσίων των συνδυασμών

Κάθε συνδυασμός έχει το δικαίωμα να διορίσει έναν αντιπρόσωπο και δύο (2) αναπληρωτές του σε κάθε εκλογικό τμήμα με γραπτή δήλωση του υποψήφιου δημάρχου ή υποψήφιου περιφερειάρχη (άρθρα 22 και 124 του ν. 3852/2010).

Επίσης, παρέχεται το δικαίωμα να διοριστεί ένας πληρεξούσιος με συμβολαιογραφική δήλωση των ίδιων ανωτέρω προσώπων.

Δεν μπορούν να διοριστούν αντιπρόσωποι, αναπληρωτές ή πληρεξούσιοι συνδυασμών:

α) για τις περιφερειακές εκλογές: οι περιφερειάρχες, οι περιφερειακοί σύμβουλοι, όποιοι δεν έχουν το δικαίωμα να εκλέγουν και όλοι όσοι δεν μπορούν να εκλεγούν σύμφωνα με την παρ. 1 του άρθρου 117 του ν. 3852/2010, εκτός αν παραιτηθούν από τη θέση τους πριν από την ημέρα της ανακήρυξης των συνδυασμών.

β) για τις δημοτικές εκλογές: ο δήμαρχος, οι δημοτικοί σύμβουλοι, οι σύμβουλοι του δημοτικού διαμερίσματος, οι τοπικοί σύμβουλοι, όποιοι δεν έχουν το δικαίωμα να εκλέγουν και όλοι όσοι δεν μπορούν να εκλεγούν σύμφωνα με την παρ. 1 του άρθρου 14 του ν. 3852/2010, εκτός αν παραιτηθούν από τη θέση τους πριν από την ημέρα της ανακήρυξης των συνδυασμών.

Οι υποψήφιοι, οι αντιπρόσωποι των συνδυασμών και οι αναπληρωτές τους, έχουν δικαίωμα να είναι παρόντες κατά τη διάρκεια της εκλογικής διαδικασίας, ώσπου να σφραγισθούν οι σάκοι και να υποβάλουν κάθε είδους παρατηρήσεις και ενστάσεις.

Τα ανωτέρω πρόσωπα, **ασκούν το εκλογικό τους δικαίωμα στο εκλογικό τμήμα** του δήμου, στους εκλογικούς καταλόγους του οποίου είναι εγγεγραμμένοι.

4. Προσέλευση και αναγνώριση εκλογέων

Οι εκλογείς προσέρχονται στην αίθουσα ψηφοφορίας, ένας - ένας ή σε ολιγάριθμες ομάδες ή όπως ειδικότερα ορίζει η εφορευτική επιτροπή, η οποία αναγνωρίζει την ταυτότητά τους και επαληθεύει την εγγραφή τους στον εκλογικό κατάλογο.

Η αναγνώριση των εκλογέων για την άσκηση του εκλογικού τους δικαιώματος γίνεται με βάση την **αστυνομική τους ταυτότητα** ή τη σχετική προσωρινή βεβαίωση της αρμόδιας αρχής ή το διαβατήριό τους ή την άδεια οδήγησης ή το ατομικό βιβλιάριο υγείας όλων των ασφαλιστικών ταμείων. Σημειώνεται ότι, τυχόν «κομμένα» δελτία αστυνομικής ταυτότητας είναι **αποδεκτά**.

Ειδικότερα για τα διαβατήρια, επισημαίνεται ότι, αρκεί και ελληνικό διαβατήριο που έχει λήξει η ισχύς του, ακόμη και αν αυτό έχει εκδοθεί από την τότε οικεία νομαρχιακή αυτοδιοίκηση πριν από τη μεταβίβαση της σχετικής αρμοδιότητας στην Ελληνική Αστυνομία.

Οι στρατιωτικοί γενικά και οι υπηρετούντες στα σώματα ασφαλείας, επιδεικνύουν τις στρατιωτικές ή άλλες υπηρεσιακές τους ταυτότητες (άρθρο 82 του π.δ.26/2012).

Οι πολίτες της Ευρωπαϊκής Ένωσης, οι οποίοι ψηφίζουν μαζί με τους λοιπούς εκλογείς στα εκλογικά τμήματα που ορίζει ο αντιπεριφερειάρχης, οφείλουν να προσκομίσουν έγκυρο αποδεικτικό ταυτότητας ή διαβατήριο (άρθρο 4 παρ.1 και 2 του π.δ.133/1997).

Κατά την αναγνώριση των εκλογέων, είναι πιθανό να διαπιστωθούν για ορισμένους εκλογείς ασυμφωνίες, εξαιτίας λαθών ή άλλων αιτιών, μεταξύ των στοιχείων τους στον εκλογικό κατάλογο και αυτών της αστυνομικής ή υπηρεσιακής τους ταυτότητας.

Ειδικότερα:

α) Τα στοιχεία εγγραφής τους στους εκλογικούς καταλόγους να μη συμπίπτουν απόλυτα με τα στοιχεία της αστυνομικής ή υπηρεσιακής τους ταυτότητας, από ενδεχόμενα λάθη κατά την εκτύπωση των εκλογικών καταλόγων.

Στην περίπτωση αυτή, πρέπει οι εκλογείς να προσκομίσουν βεβαίωση ταυτοπροσωπίας, που εκδίδεται από τον οικείο δήμαρχο ή οποιοδήποτε άλλο έγγραφο από το οποίο να προκύπτει και να αποδεικνύεται η ταυτότητά τους.

Ωστόσο, εναπόκειται στην κρίση της εφορευτικής επιτροπής να λάβει υπόψη της τα περαιτέρω στοιχεία που τυχόν αποδεικνύουν την ταυτότητα του εκλογέα, προκειμένου να του επιτρέψει να ασκήσει το εκλογικό του δικαίωμα.

β) Γυναίκες εκλογείς που έχουν εγγραφεί στον εκλογικό κατάλογο με το επώνυμο του συζύγου τους, ενώ στο δελτίο της αστυνομικής τους ταυτότητας φέρονται με το πατρικό τους επώνυμο ή και αντίστροφα.

γ) Γυναίκες εκλογείς που είχαν εγγραφεί στον εκλογικό κατάλογο με το επώνυμο του συζύγου τους και αφού διαζεύχθηκαν, αντικατέστησαν το δελτίο της αστυνομικής τους ταυτότητας, αλλάζοντας το επώνυμο του συζύγου τους με το επώνυμο του γένους τους, χωρίς να έχει γίνει σχετική διόρθωση των στοιχείων τους στον εκλογικό κατάλογο.

Στις παραπάνω β' και γ' περιπτώσεις, είναι δυνατή η εξακρίβωση της πραγματικής ταυτότητας των εκλογέων με αντιπαραβολή των στοιχείων του εκλογικού καταλόγου και της αστυνομικής ταυτότητας, ώστε να μην απαιτείται προσκόμιση και άλλων αποδεικτικών εγγράφων.

Εφόσον όμως, και με την αντιπαραβολή των στοιχείων δεν είναι δυνατή η εξακρίβωση της ταυτότητάς τους, αυτές οι γυναίκες εκλογείς, θα πρέπει να είναι εφοδιασμένες με ανάλογο αποδεικτικό έγγραφο (π.χ ληξιαρχική πράξη γάμου).

Εν κατακλείδι, η εφορευτική επιτροπή είναι αρμόδια να κρίνει, αν αποδεικνύεται η ταυτότητα των εκλογέων με οποιοδήποτε άλλο στοιχείο ή έγγραφο (π.χ. μνεία γένους στην αστυνομική ταυτότητα).

4.1 Διπλοεγγεγραμμένοι

Σε περίπτωση τυχόν διπλοεγγραφής στους εκλογικούς καταλόγους, υπάρχει **δίπλα στα στοιχεία του διπλοεγγεγραμμένου εκλογέα η ένδειξη Δ** (δηλαδή Διπλοεγγεγραμμένος).

Προκειμένου λοιπόν, να διασφαλιστεί η γνησιότητα του αποτελέσματος της ψηφοφορίας και να αποφευχθεί το ενδεχόμενο διπλοψηφίας, ο διπλοεγγεγραμμένος εκλογέας θα υπογράψει ενώπιον του αντιπροσώπου της δικαστικής αρχής έντυπη υπεύθυνη δήλωση, με την οποία δηλώνει ότι, έχοντας υπόψη τις διατάξεις του άρθρου 113 παρ.2 του π.δ. 26/2012, έλαβε γνώση ότι είναι διπλοεγγεγραμμένος και ότι δεν ψήφισε ούτε προτίθεται να ψηφίσει την ημέρα αυτή σε άλλο εκλογικό τμήμα της χώρας. Με αυτές τις έντυπες υπεύθυνες δηλώσεις, καθώς και με το λοιπό εκλογικό υλικό, εφοδιάζονται όλα τα εκλογικά τμήματα.

Κατά την υπογραφή της ανωτέρω υπεύθυνης δήλωσης, θα πρέπει να δοθεί από τους δικαστικούς αντιπροσώπους ιδιαίτερη προσοχή στη συμπλήρωση των στοιχείων του διπλοεγγεγραμμένου εκλογέα και **ιδιαίτερα στην ορθή αναγραφή του ειδικού εκλογικού αριθμού, όπως αυτός προκύπτει από τον εκλογικό κατάλογο**. Στην υπεύθυνη δήλωση, θα πρέπει επίσης να αναγράφονται τα στοιχεία του εκλογικού τμήματος.

Οι δικαστικοί αντιπρόσωποι, πρέπει να τοποθετήσουν τις υπεύθυνες δηλώσεις των διπλοεγγεγραμμένων εκλογέων **σε ιδιαίτερο φάκελο, τον οποίο θα παραδώσουν** στο οικείο πρωτοδικείο **ξεχωριστά από τον εκλογικό σάκο**.

Ο φάκελος αυτός, θα φέρει εξωτερικά την ένδειξη:

«Υπεύθυνες δηλώσεις διπλοεγγεγραμμένων εκλογέων εκλογικού τμήματος.....Δήμου
.....Νομού.....».

Αμέσως μετά τις εκλογές, τα Πρωτοδικεία πρέπει να αποστείλουν τους φακέλους αυτούς, στη Διεύθυνση Εκλογών του Υπουργείου Εσωτερικών, προκειμένου να ακολουθήσει η σχετική παραβολή των στοιχείων.

Η ανωτέρω διαδικασία ισχύει και στις επαναληπτικές εκλογές της 25ης Μαΐου 2014.

4.2 Παραλειφθέντες εκλογείς

Εκλογείς που, χωρίς να έχουν αποστερηθεί του εκλογικού τους δικαιώματος, δεν περιλαμβάνονται για οποιαδήποτε άλλη αιτία στους εκλογικούς καταλόγους, μπορούν να ασκήσουν το εκλογικό τους δικαίωμα μέχρι το τέλος της ψηφοφορίας σε οποιοδήποτε εκλογικό τμήμα του δήμου στα δημοτολόγια ή μητρώα αρρένων του οποίου είναι εγγεγραμμένοι (άρθρο 8 παρ.4 έως 8 του π.δ.26/2012).

Συνεπώς, όσοι Έλληνες πολίτες είναι εγγεγραμμένοι σε δημοτολόγια δήμου της χώρας και δεν είναι εγγεγραμμένοι στους εκλογικούς καταλόγους των οικείων δήμων, έχουν τη

δυνατότητα μέχρι και το πέρας διεξαγωγής της ψηφοφορίας της 18ης και 25ης Μαΐου 2014, να απευθυνθούν στο δήμο, στα δημοτολόγια του οποίου είναι εγγεγραμμένοι και να ζητήσουν πιστοποιητικό εγγραφής τους (στα δημοτολόγια), προκειμένου να ασκήσουν το εκλογικό τους δικαίωμα.

Όσοι από τους πολίτες είναι εγγεγραμμένοι μόνο στα **μητρώα αρρένων** και όχι στα δημοτολόγια δήμου της χώρας, μπορούν να εφοδιαστούν με πιστοποιητικό που να βεβαιώνει την εγγραφή τους στα μητρώα αρρένων.

Στα πιστοποιητικά που θα προσκομίζουν οι ανωτέρω εκλογείς και τα οποία **θα εκδίδονται εις διπλούν**, θα υπάρχουν οι κάτωθι ενδείξεις αντίστοιχα:

«ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΑΠΟΚΛΕΙΣΤΙΚΑ ΓΙΑ ΤΙΣ ΕΚΛΟΓΕΣ της 18ης Μαΐου 2014» και

«ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΑΠΟΚΛΕΙΣΤΙΚΑ ΓΙΑ ΤΙΣ ΕΚΛΟΓΕΣ της 25ης Μαΐου 2014»

Οι αντιπρόσωποι της δικαστικής αρχής, υποχρεούνται να επιτρέψουν στους εκλογείς του ίδιου δήμου που προσκομίζουν τα ανωτέρω πιστοποιητικά, να ασκήσουν το εκλογικό τους δικαίωμα. Η αναγνώρισή τους θα γίνεται με βάση τα προαναφερόμενα – στην Ενότητα 4 του Μέρους αυτού – αποδεικτικά της ταυτότητάς τους έγγραφα.

Σημειώνεται ότι, οι ανωτέρω εκλογείς **θα υπογράψουν και την υπεύθυνη δήλωση που προβλέπεται για τους διπλοεγγεγραμμένους εκλογείς**, στην οποία θα δηλώνουν ότι δεν ψήφισαν ούτε προτίθενται να ψηφίσουν την ημέρα αυτή σε άλλο εκλογικό τμήμα και ότι δεν έχουν αποστερηθεί του εκλογικού τους δικαιώματος.

Μετά την άσκηση του εκλογικού τους δικαιώματος, τα στοιχεία τους θα προστίθενται στον εκλογικό κατάλογο του εκλογικού τμήματος που ψήφισαν, καθώς και στο πρωτόκολλο ψηφοφορίας και κατά την έκδοση των αποτελεσμάτων, οι εκλογείς αυτοί θα προσμετρώνται στους εγγεγραμμένους και στους ψηφίσαντες του ίδιου τμήματος. Θα γίνεται δε και σχετική μνεία στο πρακτικό.

Τα πιστοποιητικά, βάσει των οποίων ψηφίζουν οι εκλογείς αυτοί, **θα τοποθετούνται** μετά το τέλος της ψηφοφορίας **στον εκλογικό σάκο**, μαζί με τα λοιπά εκλογικά έγγραφα.

Η ανωτέρω διαδικασία τηρείται και προκειμένου περί παραλειφθέντων πολιτών της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

4.3 Ετεροδημότες

Δεν ισχύει στις δημοτικές και περιφερειακές εκλογές **ο θεσμός του ετεροδημότη εκλογέα** και συνεπώς όλοι οι εκλογείς δύνανται να ασκήσουν το εκλογικό τους δικαίωμα μόνο στο δήμο, στους εκλογικούς καταλόγους του οποίου είναι εγγεγραμμένοι.

Ωστόσο, όσοι από τους εκλογείς, έχουν ήδη υποβάλει τη σχετική αίτηση, παραμένουν εγγεγραμμένοι στους ειδικούς καταλόγους των ετεροδημοτών εκλογέων και με την ιδιότητα αυτή θα ασκούν το εκλογικό τους δικαίωμα μόνο στον τόπο διαμονής τους στις ευρωεκλογές.

5. Ψηφοφορία δικαστικών αντιπροσώπων, μελών εφορευτικών επιτροπών και γραμματέων αυτών

Αναφορικά με την **άσκηση εκλογικού δικαιώματος δικαστικών αντιπροσώπων κατά τις περιφερειακές και δημοτικές εκλογές**, διευκρινίζονται τα εξής:

Κατά τις διατάξεις του άρθρου 134 παρ. 2 του ν. 3852/2010 οι δικαστικοί αντιπρόσωποι **στις περιφερειακές εκλογές ψηφίζουν μόνον εφόσον είναι εγγεγραμμένοι στον εκλογικό κατάλογο δήμου της χωρικής αρμοδιότητας της οικείας περιφέρειας στην οποία ασκούν τα καθήκοντά τους**. Υπό τον όρο οικεία περιφέρεια νοείται η αντίστοιχη αιρετή περιφέρεια. **Σε περίπτωση που δεν είναι μεν εγγεγραμμένοι στον εκλογικό κατάλογο του δήμου στον οποίο ασκούν τα καθήκοντά τους, είναι όμως εγγεγραμμένοι στον εκλογικό κατάλογο άλλου δήμου της ίδιας πάντως περιφέρειας ψηφίζουν, υπογράφοντας υπεύθυνη δήλωση στην οποία δηλώνουν το δήμο, στους εκλογικούς καταλόγους του οποίου είναι εγγεγραμμένοι**.

Για λόγους επαλήθευσης της νομιμότητας της ψηφοφορίας του δικαστικού αντιπροσώπου, εφόσον αυτός, μολονότι είναι εγγεγραμμένος στους εκλογικούς καταλόγους του δήμου εντός του οποίου ασκεί τα καθήκοντά του, δεν είναι, εντούτοις, εγγεγραμμένος στον εκλογικό κατάλογο του οικείου εκλογικού τμήματος, θα πρέπει και σε αυτήν την περίπτωση να υπογράψει σχετική υπεύθυνη δήλωση ότι είναι εγγεγραμμένος στον εκλογικό κατάλογο του οικείου δήμου σε άλλο εκλογικό τμήμα.

Κατ' αντιστοιχία προς τα ισχύοντα για τις περιφερειακές εκλογές, οι δικαστικοί αντιπρόσωποι **στις δημοτικές εκλογές ψηφίζουν στο εκλογικό τμήμα που ασκούν τα καθήκοντά τους, μόνον εφόσον είναι εγγεγραμμένοι στον εκλογικό κατάλογο της οικείας περιφέρειας** (άρ. 10 παρ. 2 του ν. 4239/2014). Υπό τον όρο οικεία περιφέρεια νοείται η εκλογική περιφέρεια, όπως ορίζεται στο άρθρο 25 του ν. 3852/2010, όπως αυτό ισχύει μετά την τροποποίηση του με το άρθρο 146 του ν. 4251/2014. Εάν λοιπόν είναι εγγεγραμμένοι στον εκλογικό κατάλογο άλλης εκλογικής περιφέρειας του οικείου Δήμου (πχ. δικαστικός αντιπρόσωπος δημότης Δήμου Ελληνικού – Αργυρούπολης, ασκεί τα καθήκοντά του σε

εκλογικό τμήμα της δημοτικής ενότητας Ελληνικού, ενώ είναι εγγεγραμμένος σε εκλογικό κατάλογο της δημοτικής ενότητας Αργυρούπολης) τότε ψηφίζουν υπογράφοντας σχετική υπεύθυνη δήλωση. Για λόγους επαλήθευσης της νομιμότητας της ψηφοφορίας του δικαστικού αντιπροσώπου, εφόσον αυτός, μολονότι είναι εγγεγραμμένος στους εκλογικούς καταλόγους της οικείας εκλογικής περιφέρειας του δήμου εντός του οποίου ασκεί τα καθήκοντά του, δεν είναι, εντούτοις, εγγεγραμμένος στον εκλογικό κατάλογο του οικείου εκλογικού τμήματος, θα πρέπει και σε αυτήν την περίπτωση να υπογράψει σχετική υπεύθυνη δήλωση ότι είναι εγγεγραμμένος στον εκλογικό κατάλογο της οικείας εκλογικής περιφέρειας του οικείου δήμου σε άλλο εκλογικό τμήμα. Έτσι, εάν στο ανωτέρω παράδειγμα ο δικαστικός αντιπρόσωπος ασκούσε τα καθήκοντά του σε εκλογικό τμήμα της δημοτικής ενότητας Αργυρούπολης, στους εκλογικούς καταλόγους της οποίας είναι εγγεγραμμένος, όχι όμως και στο συγκεκριμένο εκλογικό τμήμα όπου είναι εγγεγραμμένος, θα πρέπει να υπογράψει την ανωτέρω υπεύθυνη δήλωση.

Συνεπώς, για τις περιφερειακές εκλογές, οι δικαστικοί αντιπρόσωποι δεν ψηφίζουν εάν είναι εγγεγραμμένοι στον εκλογικό κατάλογο δήμου που δεν ανήκει στην ίδια κατά τα ανωτέρω περιφέρεια. Προκειμένου δε για τις δημοτικές εκλογές δεν ψηφίζουν εάν είναι εγγεγραμμένοι στον εκλογικό κατάλογο άλλου δήμου από εκείνον εντός του οποίου ασκούν τα καθήκοντά τους.

Για παράδειγμα, δικαστικός αντιπρόσωπος, δημότης του δήμου Καλλιθέας Αττικής, που ασκεί τα καθήκοντά του στο δήμο Παπάγου – Χολαργού, ψηφίζει για ανάδειξη περιφερειακών αρχών, δεδομένου ότι είναι εγγεγραμμένος σε δήμο που ανήκει στην ίδια περιφέρεια (Αττικής) όπου ανήκει και ο δήμος της άσκησης των καθηκόντων του. Αντίθετα, δεν ψηφίζει για ανάδειξη δημοτικών αρχών, δεδομένου ότι δεν είναι εγγεγραμμένος στους εκλογικούς καταλόγους ενός εκ των συνενομένων δήμων Παπάγου – Χολαργού.

Επίσης γίνεται σχετική μνεία στο βιβλίο πρακτικών και αναγράφονται τα στοιχεία τους στο πρωτόκολλο ψηφοφορίας.

Τα μέλη των εφορευτικών επιτροπών, τόσο για τις δημοτικές όσο και για τις περιφερειακές εκλογές, ψηφίζουν στο εκλογικό τμήμα που εκπληρώνουν τα καθήκοντά τους. Το ίδιο ισχύει και για την περίπτωση που ασκούν τα καθήκοντά τους σε διαφορετικό εκλογικό τμήμα του ίδιου εκλογικού διαμερίσματος από εκείνο της εγγραφής τους. Για την άσκηση του εκλογικού τους δικαιώματος γίνεται μνεία στο βιβλίο πρακτικών και αναγράφονται τα στοιχεία τους στο πρωτόκολλο ψηφοφορίας (άρθρα 29 παρ.1 και 134 παρ.1 του ν. 3852/2010 και άρθρο 62 του π.δ.26/2012).

Οι γραμματείς εφορευτικών επιτροπών τόσο για τις δημοτικές εκλογές όσο και για τις περιφερειακές, ψηφίζουν μόνο στο δήμο εγγραφής τους.

6. Άσκηση εκλογικού δικαιώματος

Επισημαίνεται ότι, κατά τη διαδικασία άσκησης του εκλογικού δικαιώματος **προηγείται η ψηφοφορία** για την εκλογή των δημοτικών αρχών, των συμβουλίων των δημοτικών ή τοπικών κοινοτήτων και των εκπροσώπων των τοπικών κοινοτήτων **και αμέσως μετά ακολουθεί η ψηφοφορία** για την εκλογή των περιφερειακών αρχών.

Σε κάθε εκλογέα θα δοθεί ένας και μοναδικός φάκελος, ο οποίος μονογράφεται κατά τη στιγμή της παράδοσής του από τον αντιπρόσωπο της δικαστικής αρχής και σφραγίζεται με την σφραγίδα της εφορευτικής επιτροπής, καθώς και πλήρης σειρά εντύπων ψηφοδελτίων όλων των συνδυασμών για την εκλογή δημοτικών αρχών και από ένα λευκό ψηφοδέλτιο.

Ακολουθως, η επιτροπή υποδεικνύει στον εκλογέα να αποσυρθεί στο παραβάν όπου, χωρίς να είναι θεατός, θα τοποθετήσει μυστικά το ψηφοδέλτιο της επιλογής του στο φάκελο. Έπειτα ο εκλογέας, αφού κολλήσει το φάκελο, επιστρέφει και, ενώπιον της εφορευτικής επιτροπής και των λοιπών παρισταμένων ρίχνει ο ίδιος το φάκελο στην κάλπη (άρθρα 27 και 29 παρ.1 του ν. 3852/2010 και άρθρο 83 του π.δ.26/2012).

Η ίδια ακριβώς διαδικασία θα τηρηθεί και για την εκλογή των περιφερειακών αρχών.

Κατά τις εκλογές της 25ης Μαΐου 2014 θα προηγηθούν οι ψηφοφορίες με την προαναφερθείσα σειρά για τις αυτοδιοικητικές εκλογές και θα ακολουθήσει η ψηφοφορία για την ανάδειξη των μελών του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου.

6.1 Πιστοποίηση της άσκησης του εκλογικού δικαιώματος

Μετά την άσκηση του εκλογικού δικαιώματος **και εφόσον ζητηθεί από τον εκλογέα**, χορηγείται σε αυτόν έντυπη βεβαίωση άσκησης του εκλογικού δικαιώματος, που υπογράφεται και σφραγίζεται από τον πρόεδρο της Εφορευτικής Επιτροπής. Με τέτοιες έντυπες βεβαιώσεις θα είναι εφοδιασμένα όλα τα εκλογικά τμήματα (άρθρο 83 παρ.6 του π.δ. 26/2012).

6.2 Τήρηση Πρωτοκόλλου ψηφοφορίας

Η εφορευτική επιτροπή τηρεί πρωτόκολλο ψηφοφορίας, αριθμημένο και μονογραφημένο από την οικεία περιφερειακή ενότητα, στο οποίο καταχωρίζονται τα στοιχεία των εκλογέων που ψήφισαν. Αναγραφή του Ειδικού Εκλογικού Αριθμού των εκλογέων απαιτείται ιδίως όταν από την αντιπαραβολή των υπόλοιπων στοιχείων τους που αναγράφονται στο πρωτόκολλο ψηφοφορίας με τα αντίστοιχα στοιχεία τους που αναγράφονται στον εκλογικό κατάλογο, δεν είναι δυνατή η εξατομίκευσή τους. Με το πέρας της ψηφοφορίας, το πρωτόκολλο κλείνεται και

υπογράφεται από τον αντιπρόσωπο της δικαστικής αρχής και τα μέλη της εφορευτικής επιτροπής. Επίσης και οι υποψήφιοι ή οι αντιπρόσωποι των συνδυασμών μπορούν να υπογράψουν το πρωτόκολλο ψηφοφορίας (άρθρο 84 του π.δ.26/2012).

7. Διευκολύνσεις εκλογών

α) Εκλογείς, οι οποίοι δεν μπορούν να ανταποκριθούν σε παρατεταμένη αναμονή προκειμένου να ασκήσουν το εκλογικό τους δικαίωμα όπως π.χ. κυοφορούσες γυναίκες, υπερήλικες, ανάπηροι, ασθενείς κ.λ.π., καθώς και όσοι καλύπτουν υπηρεσιακές ανάγκες (όπως αξιωματικοί των Ενόπλων Δυνάμεων, της Ελληνικής Αστυνομίας ή υπάλληλοι που εκτελούν υπηρεσία για τις εκλογές), πρέπει να ψηφίζουν με απόλυτη προτεραιότητα. Για το σκοπό αυτό απευθύνονται στον αντιπρόσωπο της δικαστικής αρχής ή σε μέλος της εφορευτικής επιτροπής, οι οποίοι είναι υποχρεωμένοι να τους εξυπηρετήσουν.

β) Εκλογείς, οι οποίοι λόγω σωματικής αδυναμίας δεν μπορούν να διεκπεραιώσουν αυτοδύναμα τις προβλεπόμενες ενέργειες της ψηφοφορίας, έχουν το δικαίωμα να ζητήσουν τη συνδρομή του αντιπροσώπου της δικαστικής αρχής ή άλλου μέλους της εφορευτικής επιτροπής, οι οποίοι είναι υποχρεωμένοι να την παράσχουν (άρθρο 83 παρ.3 του π.δ. 26/2012). Για τη διευκόλυνση των ατόμων με αναπηρία, έχει εκδοθεί σχετική εγκύκλιος του Υπουργείου Εσωτερικών.

8. Ενστάσεις κατά τη διάρκεια της ψηφοφορίας

Κάθε εκλογέας ή υποψήφιος ή αντιπρόσωπος των συνδυασμών, έχει το δικαίωμα να υποβάλει στην εφορευτική επιτροπή, ενστάσεις σχετικές με παραβάσεις του νόμου που συντελέστηκαν κατά τη διάρκεια της ψηφοφορίας μέσα ή έξω από το εκλογικό τμήμα. Οι ενστάσεις είναι έγγραφες και καταχωρίζονται υποχρεωτικά στο βιβλίο πρακτικών της επιτροπής.

Η υποβολή οποιασδήποτε ένστασης δεν διακόπτει την ψηφοφορία.

Για τις ενστάσεις και για κάθε άλλο ζήτημα που τυχόν προκύψει, αποφασίζει η εφορευτική επιτροπή αιτιολογημένα, είτε αμέσως είτε μετά το τέλος της ψηφοφορίας. Αναφορικά με την εγκυρότητα των ψηφοδελτίων, μπορεί να υποβληθεί ένσταση από κάθε μέλος της εφορευτικής επιτροπής, από το δικαστικό αντιπρόσωπο και τους υποψηφίους ή τους αντιπροσώπους των συνδυασμών. Στην τελευταία αυτή περίπτωση, η εφορευτική επιτροπή

αποφασίζει, κατόπιν ακρόασης του αντιπροσώπου της δικαστικής αρχής. Οι αποφάσεις της επιτροπής, καταχωρίζονται στο βιβλίο πρακτικών (άρθρο 85 του π.δ. 26/2012).

9. Τήρηση της τάξης κατά την ψηφοφορία

Η φροντίδα για την τήρηση της δημόσιας τάξης και ασφάλειας στον τόπο της ψηφοφορίας και γύρω από αυτόν ανήκει στην εφορευτική επιτροπή. Για το σκοπό αυτό και εφόσον κριθεί απαραίτητο, η προορισμένη για την τήρηση της τάξης δύναμη της αστυνομίας υπάγεται σε αυτήν και εκτελεί αμέσως τις αιτήσεις και υποδείξεις της. Κατά τη διάρκεια της ψηφοφορίας, αν η εφορευτική επιτροπή ή μέλη της, γίνουν ένοχοι αξιόποινης πράξης ή παράβασης του εκλογικού νόμου, ο αντιπρόσωπος της δικαστικής αρχής, συντάσσει έκθεση για την πράξη αυτή και φροντίζει για τη δίωξη του υπαιτίου αμέσως μετά το πέρας της εκλογής (άρθρα 66 και 86 του π.δ.26/2012).

Απαγορεύεται η παρουσία οποιασδήποτε ένοπλης δύναμης στον τόπο της ψηφοφορίας ή γύρω από αυτόν, εκτός από τη φρουρά που τυχόν διατέθηκε. Στον τόπο της ψηφοφορίας ή στον ευρύτερο χώρο δεν επιτρέπεται να πλησιάσει κανένας εκλογέας ή πολίτης ή αξιωματικός, που φέρει όπλο ή άλλο ενδεδαιγμένο για επίθεση όργανο. Η είσοδος στο κατάστημα ψηφοφορίας, επιτρέπεται μόνο σε όσους εκτελούν τα προβλεπόμενα από τη νομοθεσία καθήκοντα και στους εκλογείς που προσέρχονται να ψηφίσουν (άρθρο 87 του π.δ.26/2012 όπως ισχύει).

Στην απαγόρευση αυτή, δεν υπάγονται οι υπάλληλοι των δήμων που θα διατεθούν στους δικαστικούς αντιπροσώπους για τη μεταφορά του εντύπου με τα αποτελέσματα της ψηφοφορίας.

10. Παρακολούθηση ψηφοφορίας από ανταποκριτές εφημερίδων

Στους ανταποκριτές του ξένου τύπου, ραδιοφώνου και τηλεόρασης, κινηματογραφιστές, φωτορεπόρτερ, στους διερμηνείς που θα τους συνοδεύουν, καθώς και σε τυχόν παρατηρητές του ΟΑΣΕ, επιτρέπεται η είσοδος στα εκλογικά τμήματα, για τη διευκόλυνση του έργου τους. Τα πρόσωπα αυτά, θα πρέπει όμως να είναι εφοδιασμένα με ειδικές ταυτότητες της Γενικής Γραμματείας Ενημέρωσης και Επικοινωνίας. Για τους Έλληνες δημοσιογράφους και τους εκδότες του περιοδικού τύπου, επιτρέπεται η είσοδος με την επίδειξη επαγγελματικής ταυτότητας ή ταυτότητας της Ένωσης Συντακτών.

Επισημαίνεται ότι, η είσοδος και παρουσία των ανωτέρω προσώπων στα εκλογικά τμήματα, δεν μπορεί να εμποδίζει την κανονική διεξαγωγή της ψηφοφορίας και να προκαλεί καθυστερήσεις.

11. Παράταση της ψηφοφορίας

Με την παρέλευση της καθορισμένης ώρας λήξης της ψηφοφορίας και εφόσον διαπιστωθεί ότι υπάρχουν ακόμη εκλογείς που επιθυμούν να ασκήσουν το εκλογικό τους δικαίωμα, η εφορευτική επιτροπή μπορεί να παρατείνει την ψηφοφορία για δύο ώρες κατ' ανώτατο όριο. Σε περίπτωση διακοπής της ψηφοφορίας για οποιονδήποτε λόγο, αυτή παρατείνεται με συμφωνία και του αντιπροσώπου της δικαστικής αρχής, κατά χρονικό διάστημα ίσο με τη διάρκεια της τυχόν διακοπής.

Σε ιδιαίτερα εξαιρετικές και απόλυτα δικαιολογημένες περιπτώσεις, η εφορευτική επιτροπή μπορεί να παρατείνει την ψηφοφορία και πέρα από τις δύο ώρες καθώς και από το χρόνο που διήρκεσαν οι διακοπές, μέχρι να εξαντληθεί ο αριθμός των παρόντων εκλογέων (άρθρο 89 παρ.1 του π.δ.26/2012).

12. Τέλος ψηφοφορίας. Διαλογή ψήφων. Εξαγωγή και ανακοίνωση αποτελεσμάτων

Μετά τη λήξη της ψηφοφορίας, ο πρόεδρος της εφορευτικής επιτροπής κηρύσσει την αποπεράτωσή της και κλείνονται οι πόρτες του εκλογικού καταστήματος (άρθρο 89 παρ.2 του π.δ. 26/2012). Αμέσως μετά, αρχίζει η διαδικασία ανοίγματος της κάλπης, αρίθμησης των φακέλων, διαλογής των ψήφων και ανακοίνωσης των αποτελεσμάτων της ψηφοφορίας.

12.1 Σύνταξη πρακτικού

Στο βιβλίο πρακτικών, αναφέρεται ο ολικός αριθμός των εγγεγραμμένων στους εκλογικούς καταλόγους εκλογέων, ο αριθμός εκείνων που ψήφισαν, η ώρα λήξης της ψηφοφορίας, καθώς και ο λόγος τυχόν παράτασής της. Επίσης, πιστοποιείται ότι, οι σφραγίδες της κάλπης βρέθηκαν άθικτες τη στιγμή του ανοίγματος αυτής (άρθρο 89 παρ.2 και 3 του π.δ. 26/2012).

12.2 Άνοιγμα κάλπης – Καταμέτρηση φακέλων

Ο δικαστικός αντιπρόσωπος, παρουσία των υποψηφίων ή των αντιπροσώπων των συνδυασμών, ανοίγει την κάλπη και ορίζει τα καθήκοντα κάθε μέλους της επιτροπής. Ακολούθως καταμετρώνται οι φάκελοι, χωρίς να ανοιχτούν. Το αποτέλεσμα της καταμέτρησης αναγράφεται ολογράφως στο βιβλίο πρακτικών και κατόπιν τοποθετούνται οι φάκελοι πάλι στην κάλπη. Εάν από την καταμέτρηση προκύψει διαφορά μεταξύ του αριθμού των φακέλων και των εκλογέων που ψήφισαν, εφαρμόζονται όσα αναλυτικά ορίζονται στις παραγράφους 3 έως και 6 του άρθρου 90 του π.δ. 26/2012.

12.3 Τρόπος εξαγωγής και μετάδοσης των αποτελεσμάτων

Για τη μετάδοση των αποτελεσμάτων θα εκδοθεί ξεχωριστή εγκύκλιος που θα τοποθετηθεί στο σάκο των αντιπροσώπων της δικαστικής αρχής.

12.4 Διαλογή ψήφων – Διαβίβαση αποτελεσμάτων

Αναλυτικά, η διαδικασία διαλογής των ψήφων έχει ως εξής:

Μετά την καταμέτρηση των φακέλων αρχίζει η αποσφράγιση τους και η διαλογή των ψήφων, σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 91, 92 και 93 του π.δ. 26/2012. Ο πρόεδρος της εφορευτικής επιτροπής ή ο διευθύνων τις εργασίες της, παίρνει από την κάλπη έναν – έναν φάκελο, τον αποσφραγίζει και, αφού εξακριβώσει την εγκυρότητα του ψηφοδέλιου, το επιδεικνύει σε όποιον από τους παριστάμενους το ζητήσει, διαβάζοντας το περιεχόμενό του ώστε να ακούγεται από όλους.

Κάθε έγκυρο ψηφοδέλτιο αριθμείται κατά τη σειρά εξαγωγής του από την κάλπη. Ο πρόεδρος της εφορευτικής επιτροπής, θέτει τη μονογραφή του στο κάθε έγκυρο ψηφοδέλτιο, καθώς και δίπλα από κάθε σταυρό προτίμησης, ενώ αναγράφει ολογράφως το συνολικό αριθμό των σταυρών προτίμησης. Υπογραμμίζεται ότι **η μονογραφή των σταυρών προτίμησης και η αναγραφή του αριθμού τους είναι υποχρεωτική** και στην περίπτωση που ο πρόεδρος της επιτροπής δεν έχει θέσει τη μονογραφή του στο ψηφοδέλτιο παραπλεύρως του σταυρού και δεν έχει αναγράψει στο ψηφοδέλτιο ολογράφως το συνολικό αριθμό σταυρών προτίμησης, το ψηφοδέλτιο προσμετράται απλώς υπέρ του συνδυασμού χωρίς να λαμβάνεται υπόψη σταυρός προτίμησης (άρθρο 72 παρ.10 του π.δ. 26/2012).

Στην περίπτωση που ψηφοδέλτιο δεν φέρει σταυρό προτίμησης, αυτό θεωρείται έγκυρο και προς αποφυγή της δυνατότητας προσθήκης σταυρού εκ των υστέρων, ο δικαστικός αντιπρόσωπος θα πρέπει να αναγράψει **«ουδείς σταυρός»**.

Η εφορευτική επιτροπή, τηρεί βιβλία διαλογής ψήφων υπέρ των συνδυασμών για τις δημοτικές εκλογές καθώς και για τις περιφερειακές. Στα βιβλία αυτά και στην αντίστοιχη στήλη, γράφονται κατά σειρά οι ανακηρυχθέντες συνδυασμοί. Απέναντι από το όνομα κάθε συνδυασμού και σε κάθε τετραγωνίδιο του πίνακα διαλογής, σε οριζόντια γραμμή, σημειώνονται κατά σειρά οι αριθμοί των έγκυρων ψηφοδελτίων υπέρ του συνδυασμού, σύμφωνα με την αρίθμηση που δόθηκε από τον πρόεδρο της επιτροπής.

Τα άκυρα και τα λευκά ψηφοδέλτια, δεν αριθμούνται ούτε καταγράφονται στους πίνακες διαλογής, μονογράφονται όμως και αυτά από τον πρόεδρο της επιτροπής και αναγράφονται στην πράξη που συντάσσεται μετά το τέλος της διαλογής των ψήφων, όπως ειδικότερα αναφέρεται παρακάτω.

Η ανακοίνωση αυτή πρέπει να περιλαμβάνει:

- Τον ολικό αριθμό των εγγεγραμμένων εκλογέων στους εκλογικούς καταλόγους του τμήματος
- Τον ολικό αριθμό των εκλογέων που ψήφισαν
- Τον ολικό αριθμό των εγκύρων ψηφοδελτίων
- Τον αριθμό των άκυρων ψηφοδελτίων
- Τον αριθμό των λευκών ψηφοδελτίων
- Τον ολικό αριθμό των άκυρων και λευκών ψηφοδελτίων
- Τον αριθμό των εγκύρων ψηφοδελτίων που έλαβε κάθε συνδυασμός

Επισημαίνεται ότι, **τα λευκά ψηφοδέλτια δεν προσμετρώνται στα έγκυρα** (άρθρο 98 παρ.8 του π.δ. 26/2012).

Στη συνέχεια, γίνεται η διαλογή των ψήφων προτίμησης που δόθηκαν στους υποψήφιους συμβούλους ως εξής:

α) Για τις δημοτικές εκλογές: Στο τμήμα του βιβλίου διαλογής ψήφων προτίμησης υπέρ των υποψηφίων, η εφορευτική επιτροπή αναγράφει κατά σειρά τους ανακηρυχθέντες συνδυασμούς του δήμου και, εφόσον ο δήμος αποτελεί **ενιαία εκλογική περιφέρεια**, αμέσως κάτω από κάθε συνδυασμό τα επώνυμα και ονόματα όλων των υποψηφίων δημοτικών συμβούλων του συνδυασμού, με πρώτο το επώνυμο και το όνομα του υποψήφιου δημάρχου.

Στους δήμους που αποτελούνται από **περισσότερες εκλογικές περιφέρειες**, προτάσσονται οι υποψήφιοι δημοτικοί σύμβουλοι της αντίστοιχης εκλογικής περιφέρειας στην οποία υπάγεται το εκλογικό τμήμα και στη συνέχεια αναγράφονται τα ονόματα των υποψηφίων

των λοιπών περιφερειών, με σχετική αναφορά δίπλα στο όνομά τους και εντός παρενθέσεως, της εκλογικής τους περιφέρειας.

Για τους δήμους που εκλέγουν **συμβούλια δημοτικών ή τοπικών κοινοτήτων**, γράφεται το όνομα της δημοτικής ή τοπικής κοινότητας και κάτω από αυτό, τα επώνυμα και τα κύρια ονόματα των υποψηφίων συμβούλων αντίστοιχα.

Για τους **μεγάλους δήμους με δημοτικές κοινότητες**, που εκλέγουν συμβούλια δημοτικών κοινοτήτων, γράφεται το όνομα κάθε δημοτικής κοινότητας και κάτω από αυτό, τα επώνυμα και ονόματα των υποψηφίων συμβούλων της.

Για τους **δήμους που εκλέγουν εκπροσώπους τοπικής κοινότητας (πρώην δημοτικά διαμερίσματα)**, γράφονται τα ονόματα των τοπικών κοινοτήτων και κάτω από αυτά, τα επώνυμα και ονόματα των υποψηφίων εκπροσώπων της.

Απέναντι από το επώνυμο και όνομα κάθε υποψηφίου του συνδυασμού και σε κάθε τετραγωνίδιο του πίνακα σε οριζόντια γραμμή, σημειώνεται ο αριθμός του ψηφοδελτίου με το οποίο έλαβε ο υποψήφιος σταυρό προτίμησης. Στη συνέχεια καταμετρώνται οι σταυροί.

β) Για τις περιφερειακές εκλογές: Στο τμήμα του βιβλίου διαλογής ψήφων προτίμησης υπέρ των υποψηφίων, η εφορευτική επιτροπή αναγράφει κατά σειρά τους ανακηρυχθέντες συνδυασμούς της περιφέρειας, αμέσως δε κάτω από κάθε συνδυασμό τα επώνυμα και ονόματα των υποψηφίων συμβούλων του συνδυασμού για την οικεία εκλογική περιφέρεια, με πρώτο το επώνυμο και το όνομα του υποψήφιου περιφερειάρχη και ακολούθως το επώνυμο και το όνομα του υποψήφιου αντιπεριφερειάρχη της ίδιας εκλογικής περιφέρειας.

Απέναντι από το επώνυμο και όνομα κάθε υποψήφιου περιφερειακού συμβούλου του συνδυασμού και σε κάθε τετραγωνίδιο του πίνακα σε οριζόντια γραμμή, σημειώνεται ο αριθμός του ψηφοδελτίου με το οποίο έλαβε ο υποψήφιος σταυρό προτίμησης. Στη συνέχεια καταμετρώνται οι σταυροί.

Αμέσως μετά την καταμέτρηση των σταυρών προτίμησης, το αποτέλεσμα ανακοινώνεται στον αρμόδιο αντιπεριφερειάρχη, όπως και το αποτέλεσμα για τους συνδυασμούς,

Μετά το τέλος της διαλογής των ψηφοδελτίων κατά συνδυασμούς και σταυρούς προτίμησης υποψηφίων, κλείνονται οι δύο πίνακες για την κάθε εκλογή στα αντίστοιχα βιβλία διαλογής, με πράξη που συντάσσεται σε αυτά και υπογράφεται από τον πρόεδρο της εφορευτικής επιτροπής, τα λοιπά μέλη αυτής και τους υποψήφιους ή τους αντιπροσώπους των συνδυασμών.

Στην πράξη που συντάσσεται στο τέλος του **πίνακα των συνδυασμών**, αναφέρεται το άθροισμα των έγκυρων ψηφοδελτίων που έλαβε κάθε συνδυασμός.

Στην αντίστοιχη πράξη που συντάσσεται στο τέλος του **πίνακα των υποψηφίων**, αναφέρεται το άθροισμα των σταυρών προτίμησης που έλαβε κάθε υποψήφιος που περιλαμβάνεται στο συνδυασμό.

Στη συνέχεια, συντάσσεται από την εφορευτική επιτροπή άλλη πράξη που καταχωρίζεται στο βιβλίο των πρακτικών της εκλογής (πρακτικό Νο.2) και υπογράφεται από όλα τα ανωτέρω πρόσωπα.

Στην πράξη αυτή αναφέρονται:

- Η ημέρα και η ώρα του τέλους της διαλογής
- Ο ολικός αριθμός των εγγεγραμμένων εκλογέων στους εκλογικούς καταλόγους του τμήματος
- Ο ολικός αριθμός των εκλογέων που ψήφισαν
- Ο ολικός αριθμός των φακέλων που βρέθηκαν στην κάλπη
- Ο αριθμός των έγκυρων ψηφοδελτίων
- Ο αριθμός των άκυρων ψηφοδελτίων
- Ο αριθμός των λευκών ψηφοδελτίων
- Ο αριθμός των ψηφοδελτίων που προσβλήθηκαν ως άκυρα, αλλά κηρύχθηκαν έγκυρα
- Ο αριθμός των έγκυρων ψηφοδελτίων (συμπεριλαμβανομένων και αυτών που κηρύχθηκαν έγκυρα κατά την αμέσως προηγούμενη περίπτωση) που έλαβε κάθε συνδυασμός
- Ο αριθμός των ψήφων (σταυρών) προτίμησης που έλαβαν οι υποψήφιοι σύμβουλοι για την κάθε εκλογή
- Σημειώνεται και πάλι ότι, **τα λευκά ψηφοδέλτια δεν προσμετρώνται στα έγκυρα**

Η πράξη αυτή αναγινώσκεται ενώπιον όλων των μελών της εφορευτικής επιτροπής και των υποψηφίων ή των αντιπροσώπων των συνδυασμών. Αντίγραφο της **πράξης για τις δημοτικές εκλογές** διαβιβάζεται αμέσως **στο Πρωτοδικείο, στον περιφερειάρχη, στον αντιπεριφερειάρχη και στο δήμαρχο**, στην περιφέρεια των οποίων υπάγεται το εκλογικό τμήμα. Αντίγραφο της **πράξης για τις περιφερειακές εκλογές**, αποστέλλεται **στο Πρωτοδικείο της έδρας του νομού και στον αντιπεριφερειάρχη** (άρθρο 93 του π.δ.26/2012). Ο Πρόεδρος του Πρωτοδικείου οφείλει να στείλει με ασφαλή τρόπο τον πίνακα των αποτελεσμάτων της ψηφοφορίας, που έλαβε χώρα σε όλα τα εκλογικά τμήματα του νομού στον Πρόεδρο του

Πολυμελούς Πρωτοδικείου της έδρας της περιφέρειας για την εξαγωγή και δημοσίευση του γενικού αποτελέσματος κατά τις διατάξεις του άρθρου 144 του ν. 3852/2010.

Η δημοσίευση των αποτελεσμάτων της εκλογής, για τις δημοτικές εκλογές γίνεται όπως ειδικότερα ορίζουν οι διατάξεις το άρθρου 42 του ν. 3852/2010.

Τέλος, οι αντιπρόσωποι της δικαστικής αρχής, πρέπει να υποβάλουν στον αρμόδιο έφορο, έγγραφη αναφορά για κάθε αξιοσημείωτο γεγονός που τυχόν έλαβε χώρα κατά την εκλογή (άρθρο 66 παρ.3 του π.δ.26/2012).

13. Εγκυρότητα – Ακυρότητα ψηφοδελτίων

Από το πνεύμα των συνταγματικών διατάξεων, των διατάξεων του ν. 3852/2010 και της νομοθεσίας για την εκλογή βουλευτών, καθώς και από τις σχετικές αποφάσεις αρμοδίων δικαστηρίων, συνάγεται ότι στην κρίση των ενστάσεων κατά του κύρους των ψηφοδελτίων επιβάλλεται να αποφεύγεται κάθε υπερβολή.

Συγκεκριμένα, οι διατάξεις που προβλέπουν ακυρότητα των ψηφοδελτίων, θα πρέπει να εφαρμόζονται μόνο στις περιπτώσεις εκείνες, όπου σαφώς προκύπτουν ελαττώματα, που βάσιμα μπορεί να θεωρηθεί ότι οδηγούν στην παραβίαση του απορρήτου της ψηφοφορίας είτε τούτο οφείλεται σε πρόθεση είτε σε μεγάλης σοβαρότητας παραβάσεις του νόμου, ο οποίος ορίζει τέτοια συνέπεια (ακυρότητα).

Τα άρθρα 28 και 130 του ν. 3852/2010, αποδίδουν το πνεύμα του νομοθέτη ως προς την αντιμετώπιση των θεμάτων εγκυρότητας-ακυρότητας, για τα οποία, η τελική κρίση σε κάθε περίπτωση έχει ανατεθεί στη Δικαιοσύνη.

Επιπλέον, κρίνεται χρήσιμο να διευκρινιστεί ότι, δεν αποτελούν κατά κανόνα λόγο ακύρωσης από τις εφορευτικές επιτροπές ή σσωνος σημασίας διαφορές των ψηφοδελτίων, οι οποίες ενδέχεται να οφείλονται σε: α) συνήθεις τυπογραφικές αβλεψίες, β) ασήμαντες αποκλίσεις από τις οριζόμενες διαστάσεις (στις οποίες η σχετική απόφαση αναφέρεται με τη λέξη “περίπου”) αναπόφευκτες άλλωστε κατά την κοπή των φύλλων του χαρτιού, γ) απλές παραλλαγές της απόχρωσης ή της ποιότητας του χαρτιού, δ) ατέλειες στην κοπή των πλευρών, ε) στίγματα ή ξέσματα, που επέφερε η εκτύπωση του μεγάλου όγκου των ψηφοδελτίων.

Άλλωστε, η οριστική επίλυση τυχόν αμφισβητήσεων δεν υπόκειται στην ευθύνη των εφορευτικών επιτροπών, δεδομένου ότι η τελική κρίση ανήκει στα αρμόδια δικαστήρια, όπου μπορεί να προσφύγει όποιος έχει έννομο συμφέρον.

Υπενθυμίζεται επίσης στο σημείο αυτό, ότι ισχύουν οι διατάξεις του άρθρου 27 παρ.3, 4 και 6 και του άρθρου 129 παρ.5 και 6 του ν. 3852/2010, σύμφωνα με τις οποίες αν ένα

ψηφοδέλτιο περιέχει περισσότερους από τους επιτρεπόμενους κατά περίπτωση σταυρούς προτίμησης, θεωρείται έγκυρο και κατακυρώνεται υπέρ του συνδυασμού, δίχως να λαμβάνεται υπόψη κανένας σταυρός προτίμησης. Επίσης, έγκυρο θεωρείται το ψηφοδέλτιο στην περίπτωση που σε αυτό έχει σημειωθεί σταυρός προτίμησης υπέρ του υποψηφίου δημάρχου, περιφερειάρχη ή αντιπεριφερειάρχη κατά περίπτωση.

Σημειώνεται ότι, όπου διεξαχθεί επαναληπτική εκλογή την 25η Μαΐου 2014, ο εκλογέας δεν θα σημειώνει σταυρό προτίμησης σε υποψήφιο σύμβουλο, δεδομένου ότι η ψηφοφορία αυτή αφορά μόνο στους επικεφαλής των δύο συνδυασμών που έλαβαν τις περισσότερες ψήφους κατά την πρώτη εκλογή. Εφόσον όμως σημειωθεί σταυρός, δεν συνεπάγεται την ακυρότητα του ψηφοδελτίου, αλλά κατακυρώνεται υπέρ του επικεφαλής υποψηφίου του συνδυασμού.

14. Παράδοση εκλογικών σάκων από τους αντιπροσώπους της δικαστικής αρχής

Οι δικαστικοί αντιπρόσωποι, οφείλουν να παραδώσουν τον σάκο για τις **περιφερειακές εκλογές** στον Πρόεδρο του Πρωτοδικείου της έδρας του νομού (άρθρο 144 του ν. 3852/2010), σε συνδυασμό με το άρθρο 94 του π.δ.26/2012 και **το σάκο για τις δημοτικές εκλογές** στον πρόεδρο του αρμόδιου πρωτοδικείου (άρθρο 42 παρ.2 του ν. 3852/2010).

Αν η μετάβαση στην έδρα του πρωτοδικείου είναι δυσχερής ή δαπανηρή, ο αντιπρόσωπος της δικαστικής αρχής οφείλει να παραδώσει τον παραπάνω εκλογικό σάκο στον πρόεδρο του πλησιέστερου πρωτοδικείου, ο οποίος οφείλει να τον αποστείλει αμέσως με το ασφαλέστερο μέσο στον πρόεδρο του αρμόδιου πρωτοδικείου (άρθρο 94 παρ.1 του π.δ.26/2012).

Τέλος η εφορευτική επιτροπή οφείλει, πριν αποχωρήσει από το εκλογικό κατάστημα, να παραδώσει στο δήμαρχο την κάλπη, αφού κλείσει μέσα σε αυτήν τα εκλογικά είδη που τυχόν περίσσεψαν.

Ο δήμαρχος είναι υποχρεωμένος να φυλάξει τα παραπάνω είδη τα οποία θα χρησιμοποιηθούν και για τις εκλογές της 25ης Μαΐου 2014.

15. Καθήκοντα των εφόρων αντιπροσώπων δικαστικής αρχής την επομένη των εκλογών

Οι έφοροι των αντιπροσώπων της δικαστικής αρχής υποχρεούνται να γνωστοποιήσουν στο Υπουργείο Εσωτερικών, απαραίτητως την επομένη των εκλογών εγγράφως:

α) Προκειμένου για τους δικαστικούς αντιπροσώπους, τακτικούς ή αναπληρωματικούς, που δεν παρουσιάστηκαν στα εκλογικά τμήματα, στα οποία διορίστηκαν, το ονοματεπώνυμο, την ιδιότητά τους και τη διεύθυνσή τους.

β) Προκειμένου για τους αναπληρωματικούς δικαστικούς αντιπροσώπους που δεν χρησιμοποιήθηκαν, το ονοματεπώνυμο και την ιδιότητά τους, την ημέρα και ώρα που εμφανίστηκαν σε αυτούς και το λόγο της μη χρησιμοποίησής τους.

16. Επαναληπτικές εκλογές

Σε περίπτωση επαναληπτικών εκλογών, σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 31, 33 παρ.1, 137 και 139 παρ.1 του ν. 3852/2010, η ψηφοφορία θα διενεργηθεί **την επόμενη Κυριακή 25 Μαΐου 2014 ημέρα διενέργειας της ψηφοφορίας για την εκλογή των μελών του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου στα ίδια εκλογικά τμήματα, με τις ίδιες εφορευτικές επιτροπές και τους ίδιους δικαστικούς αντιπροσώπους και εφόρους αυτών.**

Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ

ΓΙΑΝΝΗΣ ΜΙΧΕΛΑΚΗΣ

ΠΙΝΑΚΑΣ ΑΠΟΔΕΚΤΩΝ ΔΙΑΝΟΜΗΣ:

1. Προεδρία Δημοκρατίας
Γραφείο Διοικητικών Υποθέσεων
2. Γενική Γραμματεία Πρωθυπουργού
3. Βουλή των Ελλήνων
Διεύθυνση Διοικητικού
4. Όλα τα Υπουργεία - Διευθύνσεις Διοικητικού
5. Γενικά Επιτελεία: Εθνικής Άμυνας, Στρατού,
Ναυτικού και Αεροπορίας
Διευθύνσεις Προσωπικού
6. Αρχηγεία: Ελληνικής Αστυνομίας, Λιμενικού Σώματος

και Πυροσβεστικού Σώματος

Διευθύνσεις Διοικητικού

7. Ανώτατο Ειδικό Δικαστήριο
8. Συμβούλιο της Επικρατείας
9. Άρειος Πάγος και Εισαγγελία του Αρείου Πάγου
10. Ελεγκτικό Συνέδριο
11. Εφετεία και Εισαγγελίες Εφετών (Μέσω οικείων Αντιπεριφερειάρχων)
12. Πρωτοδικεία Κράτους και Εισαγγελίες Πρωτοδικών (μέσω οικείων Αντιπεριφερειάρχων)
13. κκ. Γενικούς Γραμματείς Αποκεντρωμένων Διοικήσεων
14. κκ. Περιφερειάρχες
15. Περιφερειακές ενότητες έδρας νομών
16. Δικηγορικούς Συλλόγους της χώρας (μέσω οικείων Αντιπεριφερειάρχων)
17. κκ. Εφόρους δικαστικών αντιπροσώπων (μέσω οικείων Αντιπεριφερειάρχων)
18. Εφορευτικές επιτροπές εκλογικών τμημάτων (μέσω οικείων Αντιπεριφερειάρχων)
19. Δήμους της χώρας (μέσω οικείων Αντιπεριφερειάρχων)

ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΔΙΑΝΟΜΗ:

1. Γραφείο κ. Υπουργού
2. Γραφείο κ. Αν. Υπουργού
3. Γραφείο κ. Γεν. Γραμματέα Υπουργείου Εσωτερικών
4. Γραφείο κ. Γεν. Γραμματέα Πληθυσμού και Κοινωνικής Συνοχής
5. Γεν. Διευθυντή Αναπτυξιακών Προγραμμάτων
6. Γεν. Διευθύντρια Τοπικής Αυτοδιοίκησης
7. Διεύθυνση Μηχ/σης και Η.Ε.Σ.
8. Δ/νση Οργάνωσης και Λειτουργίας Ο.Τ.Α.
9. Γραφείο Τύπου
10. Διεύθυνση Εκλογών